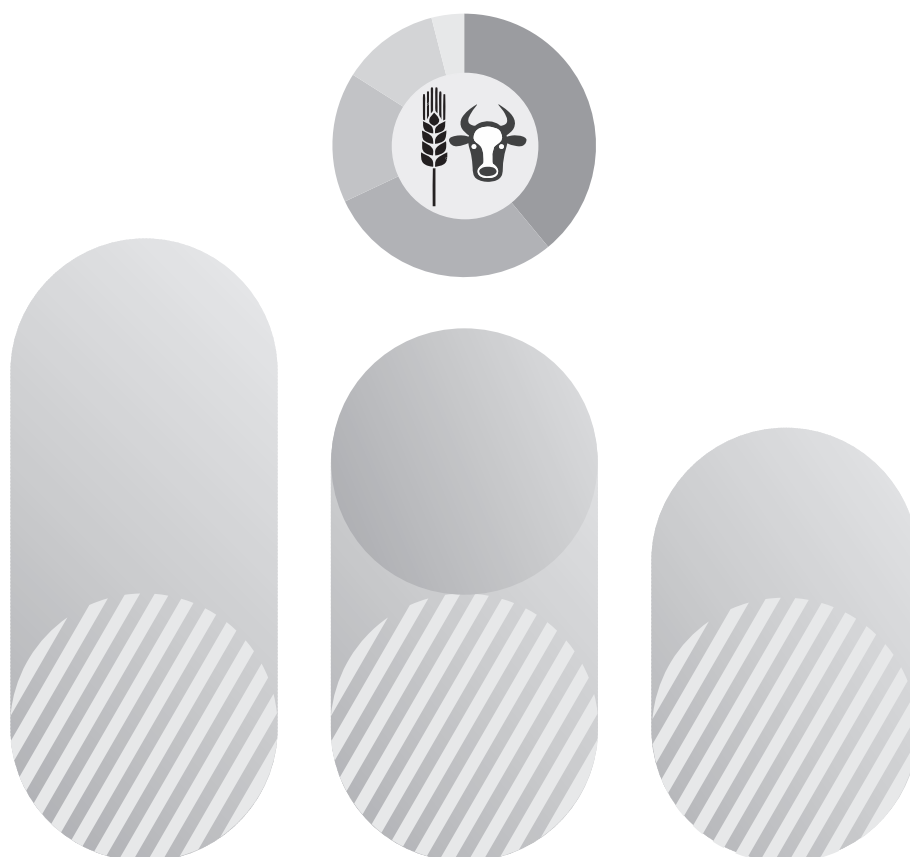


Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2019 r.

Agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship in 2019



Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2019 r.

Agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship in 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

Zespół autorski

Editorial team

Marzena Kamińska, Mariola Kaszubowska, Iwona Majewska

Kierujący

Supervisor

Magdalena Wegner

Prace redakcyjne

Editorial work

Beata Rzymek, Ewa Kacperczyk

Tłumaczenie

Translation

Ewelina Konarska-Michalczyk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Jerzy Rożek

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://szczecin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/rolnictwo-lesnictwo/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Publikacja *Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2019 r.* jest kolejną edycją opracowania z zakresu statystyki rolnictwa, zawierającego podstawowe informacje o wynikach produkcji rolniczej oraz o warunkach produkcyjno-ekonomicznych. Przedstawione dane uzyskano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych, a także szacunków i ocen rzeczoznawców.

Zakres opracowania obejmuje: wyniki produkcyjne rolnictwa w ujęciu wartościowym, produkcję roślinną, pogłowie i produkcję zwierzęcą, warunki produkcyjno-ekonomiczne produkcji rolnej, w tym m.in. użytkowanie gruntów, powierzchnię zasiewów, czynniki agrometeorologiczne, ceny gruntów i produktów rolnych oraz ich relacje, a także wartości i ilości skupionych produktów rolnych.

Publikacja składa się z komentarza analitycznego i części tabelarycznej, w których zaprezentowano wyniki produkcyjne rolnictwa w 2019 r. na tle dwóch poprzednich lat, z wyszczególnieniem danych dla gospodarstw indywidualnych. Ponadto w opracowaniu zamieszczono uwagi metodologiczne, zawierające opis zakresu badań oraz podstawowe definicje stosowanych pojęć. Przyjęta w opracowaniu terminologia, zastosowane klasyfikacje i grupowania danych umożliwiają ich wykorzystanie do porównań z danymi ogólnokrajowymi i innymi województwami.

Przekazując Państwu niniejszą pozycję wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje okażą się pomocne przy ocenie aktualnego stanu rolnictwa w województwie zachodniopomorskim oraz umożliwią obserwację kierunków zachodzących zmian i stopnia osiągniętego rozwoju.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Szczecinie



Magdalena Wegner

Szczecin, czerwiec 2020 r.

Preface

Agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship in 2019 is a new edition of the publication concerning agricultural statistics which contains basic information on the output of agricultural production as well as production and economic conditions. Presented data were obtained on the basis of aggregates of reporting results, sample surveys, agricultural censuses as well as estimates and surveyors' assessments.

The publication covers the following issues: agricultural output, crop production, livestock and animal production, production and economic conditions of agricultural production including, inter alia, land use, sown area, agrometeorological conditions, prices of land and agricultural products as well as their relations and value and quantity of purchased agricultural products.

The publication consists of an analytic commentary and tables in which results of agricultural production in the year 2019 are shown. Data are presented in comparison with the two previous years with specification of data for individual agricultural holdings. Moreover, methodological notes describing the scope of surveys and basic definitions of used terms are also included. The applied terminology, classifications and data grouping allow for comparisons with the country and the other voivodships.

Handing over the following publication, I hope that presented information will be useful in assessing the current condition of agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship and will enable monitoring directions of undergoing changes and reached level of development.

Director
of the Statistical Office in Szczecin



Magdalena Wegner

Szczecin, June 2020

Spis treści

Contents

Str.
Page

Przedmowa	3/4
Preface	
Objaśnienia znaków umownych	7
Symbols	
Ważniejsze skróty	7
Major abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	
Tablice:	
Tables:	
1. Wartość produkcji rolniczej	33
Value of agricultural output	
1.1. Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe).	33
Gross final agricultural output (constant prices)	
1.2. Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe).	34
Dynamics of gross, final agricultural output value (constant prices)	
1.3. Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)	34
Gross agricultural output (constant prices)	
2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów	36
Land use. Sown area	
2.1. Użytkowanie gruntów	36
Land use	
2.2. Powierzchnia gruntów ugorowanych	38
Fallow land area	
2.3. Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika	38
Sown area by holder residence	
2.4. Struktura zasiewów według siedziby użytkownika	40
Sown structure by holder residence	
2.5. Ciągniki rolnicze	43
Farm tractors	
3. Produkcja roślinna	44
Crop output	
3.1. Plony głównych ziemiopłodów	44
Yields of main crops	
3.2. Zbiory głównych ziemiopłodów	46
Main crops production	
3.3. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów	48
Share of private farms in main crops production	
3.4. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)	49
Consumption of mineral, chemical and lime fertilizers in marketing years (in terms of pure ingredient)	
3.5. Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych.	50
Area, production and yields of field vegetables	

3.	Produkcja roślinna (dok.) Crop output (cont.)	
3.6.	Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	51
	Area, production and yields of fruits from trees	
3.7.	Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.	53
	Area, production and yields of fruits from fruit bushes and berry plantations	
3.8.	Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych	54
	Production of additional feeds and green fertilizers area	
4.	Produkcja zwierzęca	55
	Animal production	
4.1.	Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu	55
	Stocks of cattle, pigs, sheeps and poultry	
4.2.	Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych	57
	Cattle stocks by age and categories	
4.3.	Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych	58
	Pigs stocks by age and categories	
4.4.	Drób	59
	Poultry	
4.5.	Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	60
	Production of main animal products	
5.	Skup ważniejszych produktów rolnych i ceny w rolnictwie	61
	Procurement of main agricultural products and prices in agriculture	
5.1.	Skup ważniejszych produktów rolnych	61
	Procurement of main agricultural products	
5.2.	Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	65
	Procurement value of agricultural products (current prices)	
5.3.	Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	66
	Average procurement prices of main agricultural products	
5.4.	Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	68
	Average procurement prices of main agricultural products by months	
5.5.	Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	70
	Average marketplace prices received by farmers	
5.6.	Relacje cen wybranych produktów rolnych	72
	Relations between marketplace prices and procurement prices	
5.7.	Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym	73
	Average prices of a arable area in private trading	
6.	Agrometeorologia	74
	Agrometeorology	
6.1	Charakterystyki meteorologiczne	74
	Meteorological characteristics	
7.	Ważniejsze dane o województwie zachodniopomorskim na tle kraju.	75
	Major data regarding the Zachodniopomorskie Voivodship against the background of the country	
7.1	Ważniejsze dane o województwie zachodniopomorskim na tle kraju w 2019 r.	75
	Major data regarding the Zachodniopomorskie Voivodship against the background of the country in 2019	
	Uwagi metodologiczne	78
	Methodological notes	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty zloty
kg	kilogram kilogramme
dt	decytona decyton
mm	milimetr millimetre
cm	centymetr centimetre
m m	metr meter
ha	hektar hectare
km	kilometr kilometre
hl	hektolitr hectolitre
l	litr litre
°C	stopień Celsjusza centigrade
T	temperatura temperature

Skrót (dok.) Abbreviation (cont.)	Znaczenie (dok.) Meaning (cont.)
max	maksimum maximum
min	minimum minimum
UR	użytki rolne agriculture land
r.	rok year
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
Lp. No.	liczba porządkowa number
Dz. U.	Dziennik Ustaw Journal of Laws
poz.	pozycja position
ust.	ustęp paragraph
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
szt.	sztuka piece
tabl.	tablica table

Synteza

Executive summary

1. Charakterystyka czynników produkcji

1. Characteristics of production factors

1.1. Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2018/2019

1.1. Agrometeorological conditions in the 2018/2019 growing season

Przebieg pogody jesienią 2018 r. był na ogół korzystny dla rolnictwa. Siewy zbóż ozimych przeprowadzano przeważnie w optymalnych terminach agrotechnicznych, pomimo znacznego przesuszenia gleby występującego w tym czasie. Do końca drugiej dekady października siewy zakończono, a notowane w drugiej połowie miesiąca opady deszczu znacznie poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na wschody ozimin i ich wzrost. Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione.

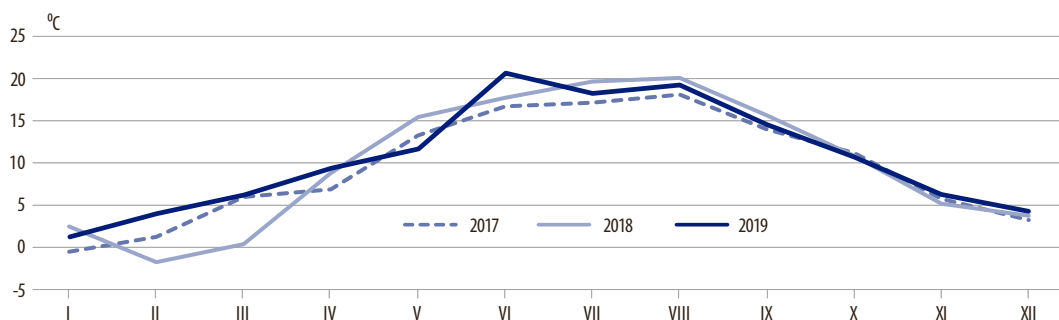
Przebieg pogody w miesiącach zimowych nie stwarzał na ogół większego zagrożenia dla zimujących roślin, pomimo występujących okresowo w grudniu i styczniu spadków temperatury powietrza.

Temperatura gruntu na głębokości węzła krzewienia, mimo braku pokrywy śnieżnej, utrzymywała się powyżej wartości krytycznych dla roślin. Dobowe wahania temperatury powodowały procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby niekorzystnie wpływając na system korzeniowy roślin, wysuszające wiatry przyczyniły się do wysmalania nie przykrytych śniegiem roślin. Notowane pod koniec stycznia opady deszczu i deszczu ze śniegiem powodowały lokalnie powstawanie na polach zastoisk wody, które podczas nocnych spadków temperatury tworzyły krótkotrwałą skorupę lodową. Przebieg pogody w lutym był zróżnicowany, ale nie stwarzał zagrożenia dla zimujących roślin. W pierwszej połowie miesiąca dość wysoka temperatura powietrza zakłócała zimowy spoczynek roślin, jednak nie wpłynęło to na osłabienie oraz zmniejszenie ich zimotrwałości i mrozoodporności. Lokalnie w pierwszej, a na znacznym obszarze w drugiej dekadzie marca nastąpiło ruszenie vegetacji roślin ozimych. Na początku okresu wegetacyjnego potrzeby wodne roślin były w pełni zaspokojone. Pogoda w marcu sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby, a także vegetacji ozimin i trwałych użytków zielonych, w związku z czym zastosowano nawożenie nawozami mineralnymi wcześniej niż w roku ubiegłym, a także przeprowadzano zabiegi pielęgnacyjne z użyciem herbicydów. W drugiej dekadzie marca rozpoczęto siewy owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. W kwietniu warunki agrometeorologiczne były zróżnicowane, odnotowano znaczne zmniejszenie zapasów wody w glebie mające niekorzystny wpływ na wzrost i rozwój roślin.

Chłodne dni pierwszej połowy maja, połączone z niedoborem opadów deszczu, wpłynęły niekorzystnie na tempo wzrostu i rozwoju roślin. W wielu rejonach zaznaczyło się przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. Wzrost zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na wodę przebiegał na znacznym obszarze w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Notowane w drugiej połowie maja opady deszczu, miejscami obfite i ulewne, poprawiły stan uwilgotnienia gleby. Ciepłe dni na początku czerwca sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie czerwca notowano wyjątkowo wysokie temperatury powietrza, znacznie przekraczające normy wieloletnie, przy jednocześnie bardzo niskich (znacznie poniżej normy) w tym okresie opadach atmosferycznych. W wyniku niedoboru opadów w wielu rejonach wystąpiło przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. Występujące w ciągu miesiąca deszcze, często mające zasięg lokalny, połączone z gwałtownymi burzami i silnym wiatrem oraz gradobicia spowodowały straty w uprawach. Lokalnie obserwowano wylegnięcie łanów zbóż, a także częściowe zniszczenie upraw. Rozpoczęte w czerwcu dojrzewanie zbóż ozimych i jarych, w lipcu przebiegało także w warunkach znacznego przesuszenia gleby. W wielu rejonach województwa, na terenach gdzie wystąpił duży niedobór opadów obserwowano słabe wyrosnięcie upraw zbóż jarych, słabe wykłoszenie oraz niedostateczne wykształcenie i wypełnienie kłosów. W trzeciej dekadzie czerwca lokalnie rozpoczęto żniwa jęczmienia ozimego, a w drugiej dekadzie lipca przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku, a następnie poszczególnych zbóż, zwłaszcza żyta, pszenżyta ozimego oraz owsa. Prace żniwne powszechnie prowadzono w trzeciej dekadzie lipca i pierwszej dekadzie sierpnia. Ciepła, słoneczna pogoda w sierpniu sprzyjała prowadzeniu prac żniwnych. Wysoka temperatura powietrza i niedobór opadów deszczu, a także nierównomierny ich rozkład zarówno w układzie regionalnym, jak i czasowym powodowały w wielu rejonach dalsze zwiększanie deficytu wody w glebie. W pierwszej połowie sierpnia zakończono na ogół zbiór rzepaku i rzepiku, a do końca miesiąca zakończono żniwa zbóż ozimych i jarych. Na polach prowadzono zabiegi późniwne, wykonywano podorywki oraz orki przedsięwne, wysiewano poplony ścierniskowe. W drugiej połowie sierpnia rozpoczęto wykopki ziemniaków.

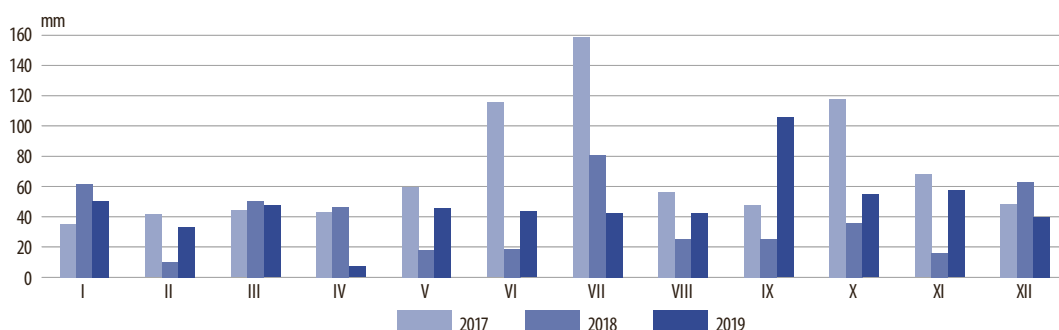
Ciepła pogoda we wrześniu stwarzała na ogół dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, a notowane w ciągu miesiąca opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Pomimo notowanych w ciągu miesiąca opadów deszczu na poziomie wyższym od średniej wieloletniej, na znacznym obszarze nadal obserwowano przesuszenie gleby, które rejonami utrudniało wykonywanie prac polowych, a przede wszystkim orkę przedsięwziętych i siewów ozimin. Na początku września zakończono rozpoczęte w sierpniu siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca – pszenicy ozimej. W całym województwie prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę, a w drugiej połowie września rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Lokalnie pod koniec miesiąca zebrano poplony ścierniskowe. Warunki agrometeorologiczne w październiku były zróżnicowane. Pogoda sprzyjała zbiorom upraw, ale niekorzystnie wpływała na stan uwilgotnienia gleby. W wielu rejonach nadal notowano przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie orki i siewów ozimin. Występujące pod koniec października chłodniejsze dni sprzyjały hartowaniu się roślin. Do końca drugiej dekady października zakończono siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października; w okresie tym na ogół zakończono zbiór kukurydzy uprawianej na ziarno. W ciągu miesiąca trwał sprzęt poplonów ścierniskowych. Powszechnie wykonywano orki przedzimowe. Utrzymująca się w listopadzie wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację oraz stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, umożliwiała także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Na początku miesiąca dobiegał końca zbiór buraków cukrowych i kukurydzy uprawianej na ziarno. Kończono także zbiór poplonów ścierniskowych oraz wykonywanie orki przedzimowych i innych jesiennych prac polowych. Sprzyjające warunki termiczne w wielu rejonach województwa wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Wykres 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza ^a
Graph 1. Average monthly air temperatures ^a



^a Stacje meteorologiczne w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu.
^a Meteorological stations in Szczecin, Koszalin and Świnoujście.

Wykres 2. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych ^a
Graph 2. Average monthly sums of atmospheric precipitations ^a



^a Stacje meteorologiczne w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu.
^a Meteorological stations in Szczecin, Koszalin and Świnoujście.

1.2. Zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji

1.2. Supply of agriculture with qualified seeds

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory w 2019 r. wyniosło 108,7 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim było wyższe o 13,5 tys. ton (o 14,2%).

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych nawozów mineralnych zużyto 127,0 kg NPK (rok wcześniej – 115,5 kg), tj. więcej o 10,0%. Zużycie nawozów NPK na 1 ha użytków rolnych w województwie zachodniopomorskim było niższe niż średnio w kraju o 2,7 kg, tj. o 2,1%.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 74,5 kg nawozów azotowych (o 12,9% więcej niż przed rokiem), fosforowych – 19,2 kg (o 5,5% więcej) i potasowych – 33,3 kg (o 6,4% więcej).

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik udział azotu (N) wyniósł 58,7%, fosforu (P_2O_5) – 15,1% i potasu (K_2O) – 26,2%; przed rokiem udział tych składników wyniósł odpowiednio: 57,1%, 15,8% i 27,1%. Biorąc pod uwagę zmiany zachodzące w nawożeniu w ciągu ostatnich lat zauważyć można niewielką poprawę proporcji nawożenia azotem w stosunku do fosforu i potasu. Niemniej stosunek N:P:K, który w roku gospodarczym 2018/19 kształtował się według proporcji 1,00:0,26:0,45 (zalecany stosunek NPK w nawożeniu zrównoważonym wynosi dla upraw polowych 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych 1,00:0,46:0,68) nadal odbiega znacznie od zalecanego. Wysoki udział azotu wpływa niewątpliwie na wzrost wydajności, może jednak równocześnie wpływać niekorzystnie na procesy produkcyjne i powodować zwiększenie zagrożenia środowiskowego.

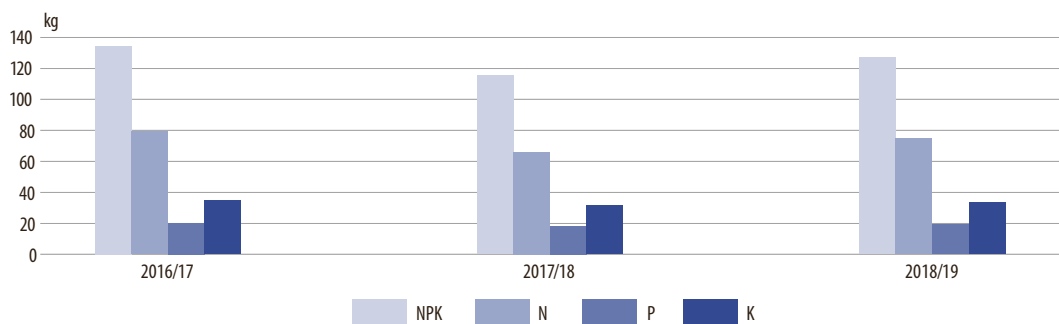
Zużycie nawozów wapniowych wyniosło 49,5 tys. ton CaO i było o 13,2 tys. ton większe (o 36,3%) niż w poprzednim roku gospodarczym. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych przeciętnie w województwie zużyto 57,8 kg (w Polsce – 55,9 kg) nawozów wapniowych, wobec 44,0 kg przed rokiem. Poziom nawożenia wapniowego jest bardzo niski i niewystarczający w stosunku do potrzeb potwierdzonych badaniami prowadzonymi przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą.

Wykres 3.

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych na 1 ha użytków rolnych

Graph 3.

Consumption of mineral and chemical fertilizers per 1 ha of agricultural land



2. Użytkowanie gruntów

2. Land use

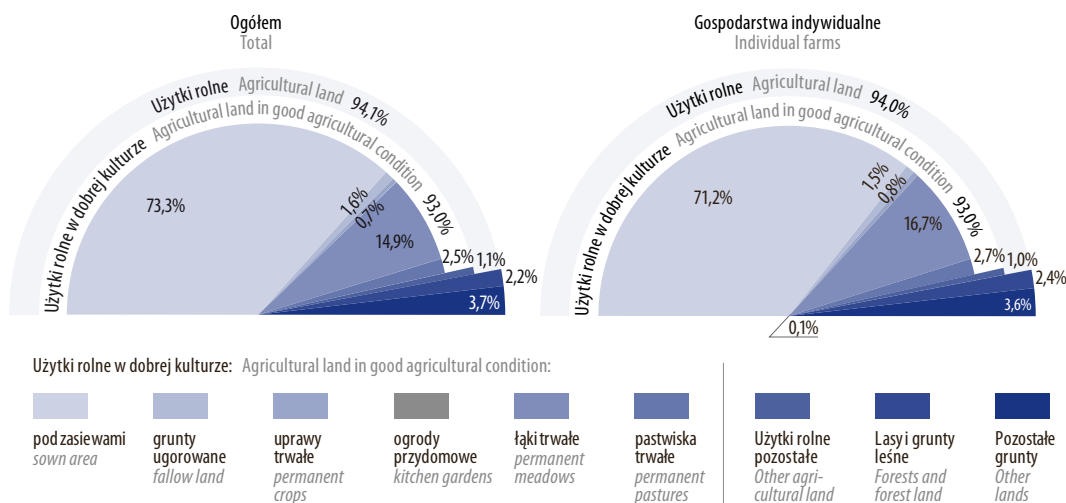
Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem (z siedzibą użytkownika na terenie województwa zachodniopomorskiego) w 2019 r. wynosiła 909,8 tys. ha. W posiadaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 737,0 tys. ha, co stanowiło 81,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie zachodniopomorskim. Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem była większa niż w 2019 r. o 35,5 tys. ha (o 4,1%), a gospodarstw indywidualnych – o 46,3 tys. ha (o 6,7%).

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w województwie zachodniopomorskim wynosiła 856,1 tys. ha, natomiast **powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze** – 846,3 tys. ha i stanowiła 93,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych ogółem i 98,9% powierzchni użytków rolnych.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych dominowała **powierzchnia zasiewów**, której udział wyniósł 77,9% (666,5 tys. ha). **Łąki trwałe** zajmowały 15,8% powierzchni użytków rolnych (135,6 tys. ha), a **pastwiska trwałe** – 2,6% (22,5 tys. ha). **Grunty ugorowane** stanowiły 1,7% (14,6 tys. ha) ogólnej powierzchni użytków rolnych. Udział powierzchni **upraw trwałych** wyniósł 0,8% (6,7 tys. ha), w tym powierzchnia sadów stanowiła 0,4% (3,5 tys. ha). Powierzchnię **ogrodów przydomowych** oszacowano na 387 ha.

Gospodarstwa indywidualne posiadały 692,6 tys. ha użytków rolnych, co stanowiło 80,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych w województwie zachodniopomorskim. Powierzchnia pozostałych użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 7,4 tys. ha (1,1% użytków rolnych ogółem w gospodarstwach indywidualnych). **Użytki rolne w dobrej kulturze** zajmowały 685,2 tys. ha i stanowiły 98,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych tych gospodarstw indywidualnych. **Powierzchnia zasiewów** wynosiła 524,9 tys. ha, a jej udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych stanowił 75,8%. Udział powierzchni upraw trwałych (6,2 tys. ha) wyniósł 0,9%, w tym powierzchnia sadów (2,9 tys. ha) stanowiła 0,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych gospodarstw indywidualnych. Powierzchnia **ogrodów przydomowych** ulega z każdym rokiem zmniejszeniu; w 2019 r. wynosiła 384 ha (w roku poprzednim 516 ha). Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wynosiła 11,1 tys. ha i stanowiła 1,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych (2,1% powierzchni gruntów pod zasiewami w gospodarstwach indywidualnych).

Wykres 4. **Struktura użytkowania gruntów w 2019 r.**
Graph 4. **Structure of land use in 2019**



Tablica 1. **Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków^a**
Stan w czerwcu
Table 1. **Agricultural land area by land type^a**
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total		W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms		SPECIFICATION
		w ha	in ha	w ha	in ha	
OGÓŁEM	2017	812 920		629 891		TOTAL
TOTAL	2018	824934		650502		
	2019	856082		692632		
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej		846268		685199		Agricultural land in good agricultural condition
Pod zasiewami		666491		524940		Sown area
Grunty ugorowane		14622		11077		Translation
Uprawy trwałe		6747		6196		Translation
w tym sady		3460		2914		of which orchards
Ogrody przydomowe		387		384		Kitchen gardens
Łąki trwałe		135561		122754		Permanent meadows
Pastwiska trwałe		22461		19849		Permanent pastures
Użytki rolne pozostałe		9814		7433		Other agricultural land

^a Według siedziby użytkownika.
^a By owner's residence.

2.1. Powierzchnia zasiewów

2.1. Sown area

W 2019 r. **powierzchnia zasiewów** ogółem wyniosła 666,5 tys. ha i była większa w porównaniu z rokiem poprzednim o 36,1 tys. ha (o 5,7%). W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się ponad trzy czwarte ogólnej powierzchni zasiewów; w skali roku odnotowano wzrost o 41,1 tys. ha (o 8,5%).

W strukturze zasiewów dominowały zboża ogółem zajmując 71,6% ogólnej powierzchni zasiewów, a na kolejnych miejscach uplasowały się rośliny zaliczane do grupy przemysłowych – 13,4% i pastewnych – 6,6%.

W 2019 r. w ogólnej powierzchni zasiewów zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim procentowy udział:

- upraw przemysłowych – o 1,8 p. proc.
- ziemniaków – o 0,8 p. proc.,
- roślin z grupy pozostałych upraw – o 1,1 p. proc.

W ogólnej powierzchni zasiewów wzrósł w skali roku procentowy udział:

- zbóż ogółem – o 2,2 p. proc.,
- roślin zaliczonych do upraw pastewnych – o 0,8 p. proc.,
- roślin strączkowych na nasiona (jadalnych łącznie z pastewnymi i mieszankami zbożowo-strączkowymi) – o 0,5 p. proc.

W 2019 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 477,3 tys. ha (o 39,9 tys. ha więcej niż przed rokiem, tj. o 9,1%), w tym zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 422,8 tys. ha (o 14,2 tys. ha więcej, tj. o 3,5%).

W ogólnej powierzchni zasiewów odnotowano w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost udziału:

- kukurydzy na ziarno – z 2,5% do 6,0%,
- pszenżyta – z 9,5% do 12,0%,
- żyta – z 10,3% do 11,0%.

Zmniejszenie udziału w ogólnej powierzchni zasiewów odnotowano natomiast w przypadku:

- pszenicy – z 27,5% do 25,9%,
- owsa – z 5,3% do 3,8%,
- jęczmienia – z 9,6% do 8,5%.

Udział w ogólnej powierzchni zasiewów gryki i prosa pozostał na takim samym poziomie jak w roku poprzednim.

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi powierzchnia **zbóż ozimych** wyniosła 314,7 tys. ha i zwiększyła się w skali roku o 51,7 tys. ha (o 19,7%), natomiast powierzchnia **zbóż jarych** – 108,1 tys. ha i zmniejszyła się o 37,6 tys. ha (o 25,8%).

W stosunku do 2018 r. wzrosła powierzchnia **zbóż intensywanych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) – o 15,0 tys. ha (o 5,1%) do 309,0 tys. ha, przy czym zwiększyła się powierzchnia pszenżyta – o 20,0 tys. ha (o 33,4%), ale zmniejszyła się powierzchnia pszenicy – o 0,6 tys. ha (o 0,4%) i jęczmienia – o 4,3 tys. ha (o 7,0%).

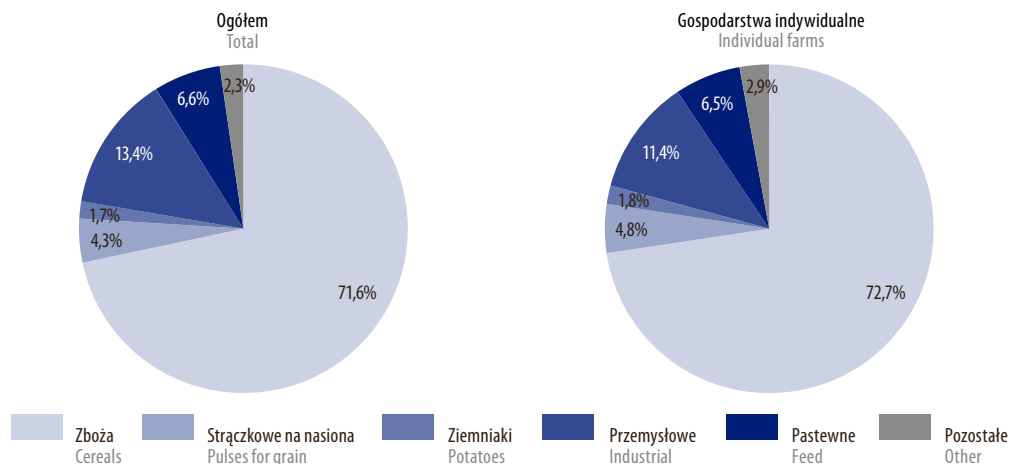
Powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) w porównaniu z zasiewami ubiegłorocznymi zmniejszyła się o 0,9 tys. ha (o 0,8%) do 113,8 tys. ha. Mniejszy niż przed rokiem był areal uprawy owsa – o 7,7 tys. ha (o 23,4%) oraz mieszanek zbożowych – o 1,1 tys. ha (o 6,9%), większa była natomiast powierzchnia uprawy żyta – o 8,0 tys. ha (o 12,2%).

W 2019 r. wzrost powierzchni zasiewów **kukurydzy** na ziarno był znaczący i wynosił 156,4% (do 40,2 tys. ha). W mniejszym stopniu zwiększył się areal uprawy gryki – o 0,8 tys. ha (o 6,9%) i prosa – o 0,2 tys. ha (o 20,9%). W 2019 r. odnotowano uprawy roślin zaliczanych do pozostałych zbożowych, których powierzchnia wyniosła 116 ha.

W 2019 r. powierzchnia uprawy **ziemniaków** w województwie zachodniopomorskim wyniosła 11,3 tys. ha (łącznie z powierzchnią działek członków gospodarstw spółdzielczych i pracowników gospodarstw państwowych) i zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 4,3 tys. ha (o 27,8%).

Rośliny zaliczane do grupy **przemysłowych** w 2019 r. uprawiano na powierzchni 89,5 tys. ha, tj. o 6,6 tys. ha (o 6,9%) mniej niż przed rokiem. Zmniejszył się areal uprawy rzepaku i rzepiku ogółem – o 9,8 tys. ha (o 12,3%), ale zwiększył się areal buraków cukrowych – o 1,4 tys. ha (o 9,6%).

Wykres 5. Struktura powierzchni zasiewów w 2019 r.
Graph 5. Structure of sown area in 2019



Powierzchnia zasiewów roślin **pastewnych** (łącznie z kukurydzą na zielonkę) wyniosła 44,2 tys. ha i zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 7,8 tys. ha (o 21,6%).

W 2019 r. odnotowano spadek powierzchni zasiewów roślin zaliczanych do grupy **pozostałe uprawy** (o 6,0 tys. ha, tj. o 27,9%).

Tablica 2. Powierzchnia zasiewów zbóż
Table 2. Sown area of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018		2019			SPECIFICATION
	w ha in ha	w odsetkach in percent	w ha in ha	w odsetkach in percent	w ha in ha	w odsetkach in percent	2018=100	
OGÓŁEM	408355	100,0	437447	100,0	477318	100,0	109,1	TOTAL
Pszenvica	176430	43,2	173406	39,6	172759	36,2	99,6	Wheat
ozima	150156	36,8	133520	30,5	145723	30,5	109,1	winter
jara	26274	6,4	39886	9,1	27036	5,7	67,8	spring
Żyto	64692	15,8	65211	14,9	73192	15,3	112,2	Rye
Jęczmień	45895	11,2	60810	13,9	56535	11,8	93,0	Barley
ozimy	15965	3,9	17064	3,9	24905	5,2	146,0	winter
jary	29930	7,3	43746	10,0	31630	6,6	72,3	spring
Owies	26471	6,5	33110	7,6	25376	5,3	76,6	Oats
Pszenvżyto	62287	15,3	59705	13,6	79671	16,7	133,4	Triticale
ozime	50835	12,4	46491	10,6	69888	14,6	150,3	winter
jare	11452	2,8	13214	3,0	9783	2,0	74,0	spring
Mieszanki zbożowe	7513	1,8	16354	3,7	15228	3,2	93,1	Cereal mixed
ozime	1588	0,4	644	0,1	943	0,2	146,4	winter
jare	5925	1,5	15710	3,6	14285	3,0	90,9	spring
Gryka	12396	3,0	12128	2,8	12968	2,7	106,9	Buckwheat
Kukurydza na ziarno	10079	2,5	15686	3,6	40219	8,4	256,4	Maize for grain
Proso	2592	0,6	1037	0,2	1254	0,3	120,9	Millet
Pozostałe zbożowe	-	.	-	.	116	0,0	.	Other cereals

Powierzchnia upraw trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 6,7 tys. ha i była mniejsza o 30,7% w porównaniu z 2018 r. Areal sadów obejmował 3,5 tys. ha i uległ istotnemu zmniejszeniu – o 2,6 tys. ha, tj. o 42,9%.

Powierzchnia ogrodów przydomowych w gospodarstwach rolnych wyniosła 387 ha i w skali roku zmniejszyła się o 130 ha (o 25,1%).

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 135,6 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem była większa o 4,9 tys. ha (o 3,8%). W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 90,6% powierzchni łąk trwałych – 122,8 tys. ha.

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 22,5 tys. ha, tj. o 0,3 tys. ha (o 1,4%) mniej niż w 2018 r. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 88,4% (19,8 tys. ha) powierzchni pastwisk trwałych.

Areal gruntów ugorowanych wyniósł 14,6 tys. ha (o 31,8% mniej niż przed rokiem), natomiast **pozostałych użytków rolnych** – 9,8 tys. ha (o 4,7% więcej).

2.2. Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych

2.2. Forests and forest lands in agricultural farms

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych pozostająca w użytkowaniu gospodarstw rolnych wyniosła 19,9 tys. ha (2,2% powierzchni ogółem), w tym gospodarstw indywidualnych – 17,7 tys. ha (2,4% powierzchni ogółem).

2.3. Grunty pozostałe w gospodarstwach rolnych

2.3. Other lands in agricultural farms

Do gruntów pozostałych w gospodarstwach rolnych zaliczamy powierzchnię pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, innych gruntów użytkowych (torfowisk, żwirowni) oraz nieużytków. Grunty pozostałe stanowiły 3,7% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych (33,8 tys. ha, w tym w indywidualnych gospodarstwach – 26,7 tys. ha).

2.4. Cena gruntów ornych w obrocie prywatnym

2.4. Price of arable land in private turnover

W 2019 r. średnia cena kupna-sprzedaży gruntów ornych w województwie zachodniopomorskim wyniosła 29005 zł za 1 ha wobec 28143 zł w 2018 r. (wzrost o 3,1%). *Przeciętna cena kupna-sprzedaży gruntów ornych w kraju wynosiła 47233 zł za 1 ha wobec 44381 zł w poprzednim roku (wzrost o 6,4%).*

3. Produkcja roślinna

3. Crop production

Na wyniki produkcji roślinnej w 2019 r. korzystny wpływ miały następujące czynniki:

- niewielkie straty zimowe zbóż ozimych (zaorano jedynie 0,1% zasianej powierzchni zbóż ozimych);
- nieco lepszy od ubiegłorocznego stan zasiewów zbóż ozimych wiosną 2019 r.

Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej miały przede wszystkim:

- wyjątkowo wysokie temperatury powietrza w czerwcu, znacznie przekraczające normy wieloletnie, które przy niewielkich opadach deszczu doprowadziły do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu i szybszego dojrzewania zbóż oraz rzepaku i rzepiku, ograniczając jednocześnie ich potencjał produkcyjny;
- lokalnie występujące w czerwcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze, gradobicia i nawałnice połączone z silnym wiatrem;
- niedobór opadów deszczu w kwietniu hamujący wzrost i rozwój roślin, małe wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego.

3.1. Produkcja głównych upraw rolnych

3.1. Production of main crops

Zboża

Cereals

Mimo niekorzystnych warunków w początkowym okresie wegetacji, ze względu na niedostatek opadów w początkowym okresie siewów, siewy zbóż ozimych na jesieni 2018 r. przeprowadzano na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, a ocena stanu zasiewów ozimych pod zbiory 2019 r. przed wejściem w stan zimowego spoczynku była na poziomie lepszym od notowanej w 2018 r.

Niekorzystnymi czynnikami były wysokie temperatury, a szczególnie braki opadów odczuwalne i zakłócające przebieg wegetacji począwszy już od kwietnia praktycznie aż do żniw. Korzystnie na stan plantacji wpłynęły opady w czerwcu, ale w wielu wypadkach było już za późno na istotną poprawę stanu plantacji. Istotny wpływ na poziom plonowania miała terminowość siewów i stosowana agrotechnika.

Wyjątkowo wysokie temperatury powietrza w drugiej i trzeciej dekadzie czerwca, znacznie przekraczające normy wieloletnie, przy jednocześnie bardzo niskich (znacznie poniżej normy) w tym okresie opadach atmosferycznych doprowadziły do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu i szybszego dojrzewania zbóż, ograniczając jednocześnie ich potencjał produkcyjny. Żniwa (głównie jęczmienia ozimego) rozpoczęto już w trzeciej dekadzie czerwca, a w drugiej dekadzie lipca lokalnie obserwowano koszenie pojedynczych plantacji żyta. Prace żniwne powszechnie prowadzono w trzeciej dekadzie lipca i pierwszej dekadzie sierpnia. Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda w sierpniu sprzyjała przeprowadzaniu żniw. Do końca sierpnia na obszarze całego województwa zakończono żniwa zbóż ozimych i jarych.

Plony zbóż ogółem wyniosły 41,2 dt/ha (*w Polsce – 36,7 dt/ha*) i były wyższe od uzyskanych w 2018 r. o 8,7 dt/ha (o 26,8%). W województwie zachodniopomorskim wszystkie gatunki zbóż (z wyjątkiem kukurydzy na ziarno) plonowały lepiej niż w poprzednim roku: owies – o 38,5%, proso – o 35,3%, jęczmień ogółem – o 34,3%, pszenżyto ogółem – o 26,6%, pszenica ogółem – o 26,3%, żyto – o 17,7% i gryka – o 10,5%; plony kukurydzy na ziarno oszacowano na niższe o 3,0 dt/ha, tj. o 6,0%.

Plony **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosły 41,6 dt/ha (*w Polsce – 35,2 dt/ha*) i były wyższe od uzyskanych w 2018 r. o 9,0 dt/ha, tj. o 27,6%.

Mimo niekorzystnych warunków w początkowym i końcowym okresie siewów, przebieg pogody w całym okresie wegetacji od września 2018 do kwietnia 2019 sprzyjał uprawom zbóż ozimych. Brak opadów w kwietniu, maju i czerwcu spowodował jednak występowanie suszy na znacznych obszarach województwa, co niekorzystnie zdeterminowało poziom plonowania.

Wyniki szacunków wskazały, że plony zbóż ozimych były w 2019 r. niższe niż w latach o korzystnym przebiegu pogody, ale wyższe niż w roku poprzednim, kiedy to odnotowano bardzo duże spadki temperatury. Dotyczyło to zarówno pszenicy ozimej, jak i żyta.

W 2019 r. w porównaniu z plonami uzyskanymi w roku poprzednim wszystkie gatunki **zbóż jarych** plonowały wyżej. Największy procentowy wzrost plonów odnotowano w przypadku: mieszanek zbożowo jarych (o 42,9%), owsa (o 38,5%), pszenżyta jarego (o 30,9%), pszenicy jarej (o 29,8%) i jęczmienia jarego (o 24,9%).

Plony **zbóż ozimych ogółem** w 2019 r. oszacowano na 44,9 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 7,9 dt/ha (o 21,3%), a plony **zbóż jarych ogółem** wyniosły 32,2 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2018 r. o 7,6 dt/ha (o 30,9%).

Zarówno zboża intensywne ogółem wydały plony wyższe niż w 2018 r. (o 9,5 dt/ha, tj. o 27,4%), jak i **zboża ekstensywne ogółem** (o 7,4 dt/ha, tj. o 27,5%) i wynosiły odpowiednio 44,3 dt/ha i 34,4 dt/ha.

Średni plon **pszenicy ozimej** wyniósł 49,3 dt/ha (*w Polsce – 46,4 dt/ha*) i był o 9,0 dt/ha (o 22,3%) wyższy od uzyskanego w 2018 r., średni plon **pszenicy jarej** również był wyższy i wyniósł 34,4/ha (*w Polsce – 32,6 dt/ha*) i w porównaniu z 2018 r. był wyższy o 7,9 dt/ha (o 29,8%).

Średni plon **żyta** wyniósł 36,5 dt/ha (*w Polsce – 27,2 dt/ha*), tj. więcej niż przed rokiem o 5,5 dt/ha (o 17,7%).

Średni plon **jęczmienia ozimego** wyniósł 50,1 dt/ha (*w Polsce – 43,0 dt/ha*) i był o 10,0 dt/ha (o 24,9%) wyższy od uzyskanego w 2018 r., natomiast średni plon **jęczmienia jarego** wyniósł 32,6 dt/ha (*w Polsce – 32,1 dt/ha*), tj. o 24,9% więcej niż przed rokiem.

Średni plon **owsa** wyniósł 29,5 dt/ha (*w Polsce – 24,9 dt/ha*) i był wyższy o 8,2 dt/ha (o 38,5%) niż w 2018 r.

Średni plon **pszenżyta ozimego** wyniósł 42,7 dt/ha (*w Polsce – 35,9 dt/ha*) i był o 7,6 dt/ha (o 21,7%) wyższy od uzyskanego

w 2018 r., natomiast średni plon **pszenżyta jarego** wyniósł 32,2 dt/ha (*w Polsce – 27,5 dt/ha*), tj. o 7,6 dt/ha (o 30,9%) więcej niż przed rokiem.

Średni plon **mieszanek zbożowych ozimych** wyniósł 40,9 dt/ha (*w Polsce – 30,6 dt/ha*) i był o 16,4 dt/ha (o 66,9%) wyższy od uzyskanego w 2018 r., natomiast średni plon **mieszanek zbożowych jarych** wyniósł 32,0 dt/ha (*w Polsce 26,2 dt/ha*) i w porównaniu z 2018 r. był wyższy o 9,6 dt/ha (o 42,9%).

Średni plon **gryki** wyniósł 10,5 dt/ha (*w Polsce – 12,1 dt/ha*) i był wyższy o 1,0 dt/ha, tj. o 10,5%.

Średni plon **kukurydzy na ziarno** wyniósł 47,4 dt/ha (*w Polsce – 56,2 dt/ha*) i zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 3,0 dt/ha (o 6,0%).

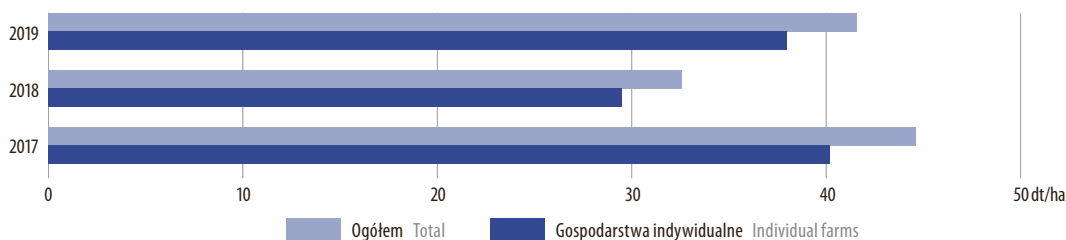
Średni plon **prosa** wyniósł 11,5 dt/ha (*w Polsce – 15,9 dt/ha*) i był wyższy od uzyskanego w 2018 r. o 3,0 dt/ha (o 35,3%).

Zbiory **zbóż ogółem** w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,8% zbiorów krajowych, co lokowało województwo na 6. miejscu w kraju, pod względem plonów zbóż ogółem (41,2 dt/ha) województwo zajmowało 3. lokatę; średnie plony zbóż ogółem w Polsce oszacowano na 36,7 dt/ha.

Plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w województwie zachodniopomorskim wyniosły 41,6 dt/ha, co lokowało województwo na 3. miejscu w kraju. Średnie plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w Polsce oszacowano na 35,2 dt/ha.

Wykres 6.
Graph 6.

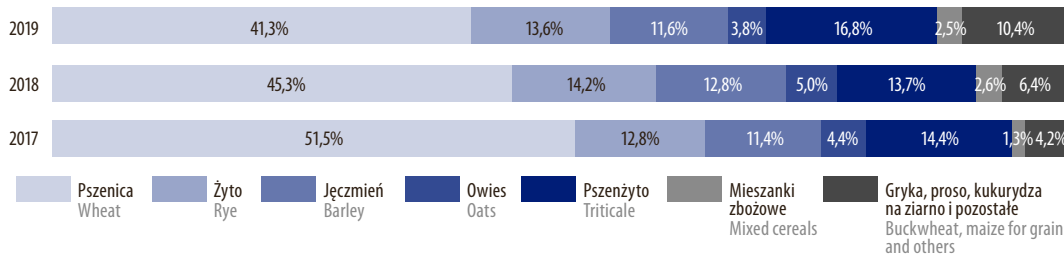
Plony zbóż podstawowych z mieszankami
Yields of basic cereals with mixed cereals



Tablica 3.
Table 3.

Plony zbóż
Yields of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019		SPECIFICATION
	z 1 ha w dt from 1 ha in dt		2018=100		
OGÓŁEM	43,6	32,5	41,2	126,8	TOTAL
Pszenica	52,0	37,2	47,0	126,3	Wheat
ozima	54,4	40,3	49,3	122,3	winter
jara	38,8	26,5	34,4	129,8	spring
Żyto	35,2	31,0	36,5	117,7	Rye
Jęczmień	44,2	30,0	40,3	134,3	Barley
ozimy	58,8	40,1	50,1	124,9	winter
jary	36,4	26,1	32,6	124,9	spring
Owies	29,9	21,3	29,5	138,5	Oats
Pszenżyto	41,2	32,7	41,4	126,6	Triticale
ozime	43,1	35,1	42,7	121,7	winter
jare	33,1	24,6	32,2	130,9	spring
Mieszanki zbożowe	30,7	22,5	32,6	144,9	Mixed cereals
ozime	32,0	24,5	40,9	166,9	winter
jare	30,3	22,4	32,0	142,9	spring
Gryka	12,0	9,5	10,5	110,5	Buckwheat
Kukurydza na ziarno	55,2	50,4	47,4	94,0	Maize for grain
Proso	13,0	8,5	11,5	135,3	Millet
Pozostałe zbożowe	-	-	35,2	.	Other cereals

Wykres 7.
Graph 7.**Struktura zbiorów zbóż według gatunków**
Cereals production structure by species

Produkcja ziarna zbóż ogółem w 2019 r. wyniosła 1966,8 tys. ton i była większa od produkcji z poprzedniego roku o 543,7 tys. ton (o 38,2%). Zwiększenie produkcji ziarna zbóż ogółem było wynikiem wyższego plonowania **zbóż ogółem** o 8,7 dt/ha (o 26,8%), przy zwiększonej łącznej powierzchni uprawy o 39,9 tys. ha, tj. o 9,1%.

Zbiory zbóż ozimych wyniosły 1412,7 tys. ton, tj. o 439,2 tys. ton (o 45,1%) więcej niż w 2018 r., z tego zbiory:

- pszenicy ozimej – 719,0 tys. ton, tj. o 180,5 tys. ton (o 33,5%) więcej od zbiorów uzyskanych w 2018 r.,
- żyta – 266,9 tys. ton, tj. o 64,9 tys. ton (o 32,2%) więcej,
- jęczmienia ozimego – 124,9 tys. ton, tj. o 56,4 tys. ton (o 82,3%) więcej,
- pszenżyta ozimego – 298,1 tys. ton, tj. o 135,1 tys. ton (o 82,9%) więcej,
- mieszanek zbożowych ozimych – 3,9 tys. ton, tj. o 2,3 tys. ton (o 144,7%) więcej.

Zbiory zbóż jarych (bez gryki, prosa, pozostałych zbożowych i kukurydzy na ziarno) wyniosły 348,0 tys. ton, tj. o 10,2 tys. ton (o 2,8%) mniej od uzyskanych w 2018 r., z tego zbiory:

- pszenicy jarej – 92,9 tys. ton, tj. o 12,8 tys. ton (o 12,1%) mniej niż w 2018 r.,
- jęczmienia jarego – 103,1 tys. ton, tj. o 11,0 tys. ton (o 9,7%) mniej,
- owsa – 74,8 tys. ton, tj. o 4,2 tys. ton (o 6,0%) więcej,
- pszenżyta jarego – 31,5 tys. ton, tj. o 1,0 tys. ton (o 3,2%) mniej,
- mieszanek zbożowych jarych – 45,7 tys. ton, tj. o 10,4 tys. ton (o 29,6%) więcej.

Rośliny przemysłowe*Industrial crops*

W 2019 r. powierzchnia uprawy **roślin z grupy przemysłowe** wyniosła 89,5 tys. ha i była mniejsza niż przed rokiem o 6,6 tys. ha, tj. 6,9%. W strukturze zasiewów ogółem powierzchnia upraw przemysłowych stanowiła 13,4% (o 1,8 p. proc. mniej), w tym rzepaku i rzepiku ogółem – 10,5% (o 2,2 p. proc. mniej), a buraków cukrowych – 2,3% (o 0,1 p. proc. więcej).

Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku ogółem** była mniejsza niż w roku ubiegłym o 9,8 tys. ha (o 12,3%). W 2019 r. uzyskano plony na poziomie 27,4 dt/ha, tj. wyższym o 5,4 dt/ha niż w 2018 r. (o 24,5%).

W 2019 r. zmniejszyła się powierzchnia uprawy zarówno **rzepaku i rzepiku ozimego**, jak i **rzepaku i rzepiku jarego** odpowiednio o 6,9 tys. ha i 2,9 tys. ha (o 9,2% i 53,3%). **Plony rzepaku i rzepiku ozimego** wyniosły 27,7 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 5,3 dt/ha (o 23,7%). **Plony rzepaku i rzepiku jarego** uzyskano na poziomie 20,0 dt/ha, tj. wyższym niż w roku ubiegłym o 3,9 dt/ha (o 24,2%).

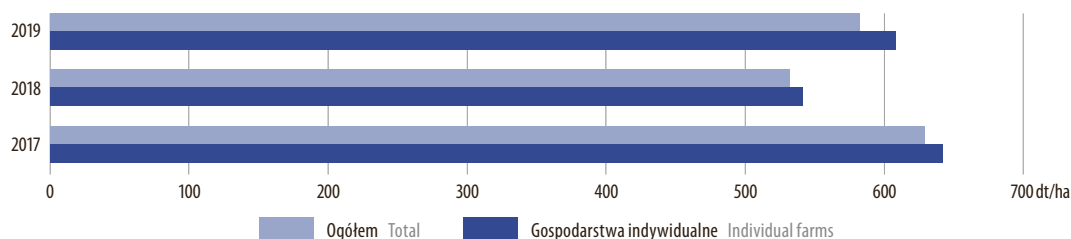
Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w 2019 r. wyniosły 192,2 tys. ton i były wyższe od uzyskanych w 2018 r. o 16,5 tys. ton (o 9,4%). Wyższy poziom produkcji **rzepaku i rzepiku ogółem** był wynikiem wyższego plonowania (o 24,5%) przy mniejszej powierzchni uprawy (o 12,3%).

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 8,1% zbiorów krajowych, co lokowało województwo na 8. miejscu w kraju. Pod względem plonów rzepaku i rzepiku ogółem (27,4 dt/ha) województwo zajmowało 7. lokatę; średnie plony rzepaku i rzepiku ogółem w Polsce oszacowano na 27,1 dt/ha.

Rozpoczęte w drugiej dekadzie sierpnia 2018 r. siewy rzepaku ozimego zakończono w pierwszej dekadzie września. Niedobór wilgoci w glebie stwarzał niekorzystne warunki siewu, kiełkowania nasion i wschodów roślin. Ciepłe dni w paż-

dzienniku z opadami deszczu poprawiły stan plantacji i miały korzystny wpływ na rozwój roślin rzepaku. Dodatnia temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju roślin. Rośliny przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte, rozkrzewione i zahartowane. Zima nie spowodowała większych strat w zasiewach rzepaku. Rzepak ozimy przezimował lepiej niż w roku poprzednim, a stan plantacji, który pozostawiono pod tegoroczne zbiory oceniano lepiej niż przed rokiem. Wegetacja rzepaku wiosną przebiegała na ogół bez zakłóceń, jednak ilość opadów w wielu rejonach województwa była niedostateczna. Deficyt wody w kwietniu i maju spowodował, że na wielu plantacjach rośliny były wiotkie, słabo rozgałęzione, a w górnej części pędu niekiedy nie zawiązały łuszczyn. Poziom zaolejenia nasion był niższy niż w roku poprzednim. Przyspieszone dojrzewanie rzepaku i rzepiku na przeważającym obszarze województwa przebiegało w warunkach znacznego przesuszenia gleby. Żniwa rzepaku i rzepiku rozpoczęto w drugiej dekadzie lipca, powszechnie prowadzono w trzeciej dekadzie miesiąca, a zakończono w pierwszej połowie sierpnia.

Wykres 8. **Plony rzepaku i rzepiku**
Graph 8. *Yields of rape and turnip rape*



Buraki cukrowe

Sugar beets

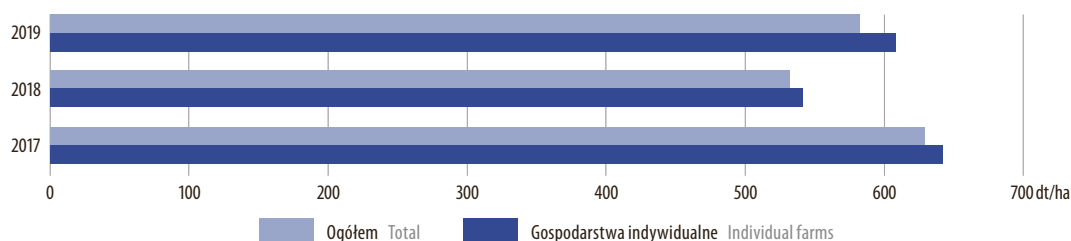
Powierzchnia buraków cukrowych w 2019 r. wyniosła 15,4 tys. ha i była większa od powierzchni uprawy w roku poprzednim o 1,4 tys. ha, tj. o 9,6%.

W 2019 r. **plony buraków cukrowych** oszacowano na 582 dt/ha i były wyższe o 50,0 dt/ha (o 9,4%) od uzyskanych w 2018 r.

Plony buraków cukrowych w gospodarstwach indywidualnych wyniosły 608 dt/ha, a powierzchnia uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach rolnych stanowiła 65,8% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

Zbiory buraków cukrowych wyniosły 898,7 tys. ton, tj. o 149,4 tys. ton (o 19,9%) więcej niż w roku poprzednim. Wyższa produkcja buraków cukrowych była wynikiem wyższego plonowania (o 9,4%), przy wyższej powierzchni uprawy (o 9,6%).

Wykres 9. **Plony buraków cukrowych**
Graph 9. *Yields of sugar beets*



Zbiory buraków cukrowych ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,5% zbiorów krajowych, co lokowało województwo na 7. miejscu w kraju, pod względem plonów buraków cukrowych (582 dt/ha) województwo zajmowało 10. lokatę; średnie plony buraków cukrowych w Polsce oszacowano na 575 dt/ha.

Rozpoczęte w marcu siewy buraków cukrowych powszechnie prowadzono w drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia. Brak opadów w okresie siewów i rejonami silne wiatry powodujące erozję wietrzną utrudniały wschody roślin. Z tego powodu wschody buraków cukrowych były opóźnione i nierównomiernie, a na niektórych plantacjach wykonywano przesiewy. Niedobór opadów w maju, czerwcu i lipcu powodował zaburzenia wzrostu i rozwoju buraka cukrowego. W sierpniu pogo-

da nadal nie sprzyjała dynamicznemu wzrostowi masy korzeni buraków cukrowych. Wysokie temperatury powietrza, przy jednocześnie niskich opadach atmosferycznych o nierównomiernym rozkładzie spowodowały podsychanie liści i zahamowanie wzrostu i rozwoju roślin. Poprawa stanu uwilgotnienia we wrześniu spowodowała odbudowę masy liści i korzeni, jednak kosztem polaryzacji. Rozpoczęta w pierwszej połowie września kampania cukrownicza przebiegała bez zakłóceń w planowanych terminach. W większości rejonów uprawy buraków cukrowych zbiór zakończono w pierwszej połowie listopada.

Ziemniaki

Potatoes

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych) w 2019 r. wynosiła 11,3 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 4,3 tys. ha, tj. o 27,8%.

W 2019 r. **plony ziemniaków** oszacowano na 240,0 dt/ha, tj. o 20,0 dt/ha (o 7,7%) mniej niż przed rokiem.

Przy mniejszej powierzchni uprawy ziemniaków w stosunku do roku poprzedniego (o 27,8%) i niższego plonu (o 7,7%), **zbiory ziemniaków** były niższe o 33,6% i wyniosły 270,6 tys. ton. Decydujący wpływ na wielkość zbiorów mają gospodarstwa indywidualne; ich udział w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków w 2019 r. wyniósł 87,0% (w 2018 r. – 89,1%), tak samo jak udział w ogólnej produkcji.

Pod względem produkcji ziemniaków województwo zachodniopomorskie zajmowało 11. lokatę w kraju (4,1% zbiorów krajowych), a pod względem osiągniętych plonów w kraju (240 dt/ha) – 3. lokatę. Średnie plony ziemniaków w Polsce oszacowano na 214 dt/ha.

W 2019 r. sadzenie ziemniaków przeznaczonych na wczesny zbiór rejonami rozpoczęto w marcu. Większość plantacji (przeznaczonych na późniejszy zbiór) zostało zasadzonych w drugiej połowie kwietnia. Pod względem klimatycznym sezon wegetacji był niekorzystny dla prawidłowej kumulacji plonu ziemniaka. Chłodna i bezdeszczowa pogoda w pierwszej połowie maja wydłużyła czas wschodów roślin. Opady deszczu w drugiej połowie maja korzystnie wpłynęły na wzrost roślin. Bardzo wysoka temperatura powietrza w czerwcu oraz znaczny deficyt opadów przyspadały na okres największego zapotrzebowania roślin ziemniaka na wodę i znacząco ograniczyły ich potencjał plonotwórczy. Występujące w lipcu i sierpniu opady deszczu poprawiły nieco stan niektórych plantacji ziemniaków, jednak nie miały znaczącego wpływu na wzrost plonowania tych roślin. Wykopki ziemniaków rozpoczęto w sierpniu, a zakończono w drugiej dekadzie października. Jakość bulw ziemniaków ze zbiorów 2019 r. była niska (gorsza niż w roku poprzednim), z dużym udziałem bulw drobnych i zdeformowanych.

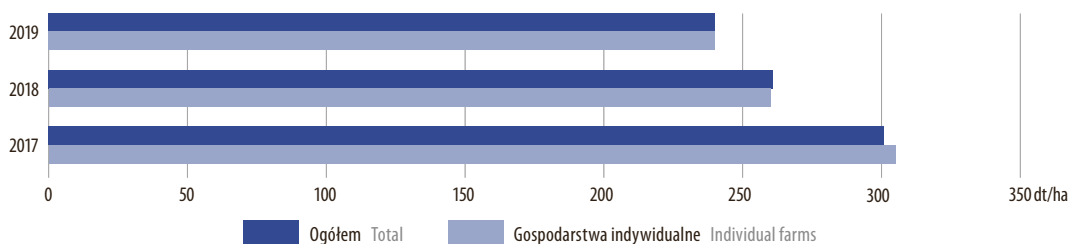
Z roku na rok zauważalna jest wciąż poprawiająca się agrotechnika w uprawie ziemniaków. Stosowane zabiegi są coraz bardziej przemyślane ekonomicznie, np. coraz więcej plantatorów przekonuje się do jesiennego przyorywania obornika, co ma wpływ na wcześniejsze rozpoczęcie sadzenia wiosną, lepsze wykorzystanie składników pokarmowych i uzyskanie wyższych plonów. Coraz częściej sadzeniaki wymieniane są na kwalifikowane; wprowadzane są także nowe odmiany, w przypadku których przy zastosowaniu odpowiedniej agrotechniki nawet zmniejszenie ochrony przeciw zarazie ziemniaka w mniejszym stopniu redukuje plony ponieważ nowe odmiany charakteryzują się wyższą odpornością.

Wykres 10.

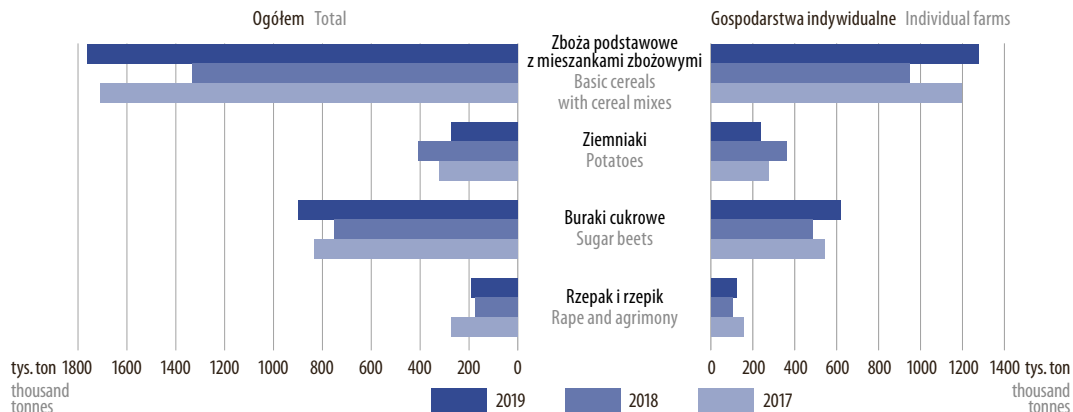
Plony ziemniaków

Graph 10.

Yields of potatoes



Wykres 11. **Zbiory głównych ziemiopłodów**
Graph 11. **Production of main crops**



Strączkowe jadalne

Edible pulses

Strączkowe jadalne zajmowały 0,8% ogólnej powierzchni pod zasiewami; areał ich uprawy zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 3,8 tys. ha (o 209,7%) do 5,6 tys. ha.

W 2019 r. produkcja strączkowych wyniosła 11,8 tys. ton i była o 320,6% większa w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost produkcji był wynikiem przede wszystkim zwiększonego areału uprawy (o 209,6%), przy wyższych plonach (36,1%).

W produkcji strączkowych jadalnych województwo zachodniopomorskie lokowało się na 2. miejscu w kraju (8,8% zbiorów krajowych).

3.2. Produkcja z trwałych użytków zielonych

3.2. Production of permanent grassland

Tablica 4. **Powierzchnia paszowa**
Table 4. **Feed plants area**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019		SPECIFICATION
	w ha		in ha	2018=100	
OGÓŁEM	195482	189762	202182	106,5	TOTAL
Trwałe użytki zielone	151060	153443	158022	103,0	Permanent grassland
łąki	132556	130661	135561	103,8	meadows
pastwiska	18504	22782	22461	98,6	pastures
Polowe uprawy pastewne	44422	36319	44160	121,6	Feed plants
strączkowe pastewne na zielonkę	1309	1436	1277	88,9	pulses for green forage
motylkowe drobnonasienne na zielonkę	31208	23539	21909	93,1	legumes for green forage
kukurydza na zielonkę	11666	11037	20779	188,3	maize for green forage
okopowe pastewne	239	307	195	63,5	root plants
Udział polowych upraw pastewnych w powierzchni zasiewów ogółem w %	9,9	5,8	6,6	113,8	Share of feed plants in total sown area in %

W 2019 r. **ogólna powierzchnia paszowa** roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z areałem trwałych użytków zielonych wyniosła 202,2 tys. ha i w stosunku do roku poprzedniego była większa o 12,4 tys. ha (o 6,5%). Powierzchnia polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę zwiększyła się o 7,8 tys. ha (o 21,6%), natomiast powierzchnia trwałych użytków zielonych zwiększyła się o 4,6 tys. ha (o 3,0%).

W grupie **polowych upraw pastewnych** wzrost powierzchni odnotowano w przypadku kukurydzy na zielonkę o 9,7 tys. ha (o 88,3%), natomiast powierzchnia uprawy pozostałych roślin zaliczanych do tej grupy – zmniejszyła się: okopowych pastewnych (o 36,5%), strączkowych pastewnych na zielonkę (o 11,1%) i motylkowych pastewnych na zielonkę (o 6,9%).

Tablica 5. **Zbiory roślin pastewnych na paszę**
Table 5. **Yields of feed plants**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019		SPECIFICATION
	w tys. ton	in thousand tonnes	2018=100		
Okopowe pastewne	10,4	12,9	8,5	65,7	Feed root plants
Strączkowe pastewne	17,3	15,9	21,4	134,5	Feed pulses
Motylkowe pastewne (łącznie z trawami i pastewnymi uprawami polowymi)	579,7	358,8	397,7	110,8	Feed legumes (including grasses and feed crops)
motylkowe pastewne	458,5	394,3	702,3	178,1	feed legumes
trawy polowe	617,6	478,4	585,4	122,4	field grass
pastwiska polowe (łącznie z innymi pastewnymi uprawami polowymi)	559,3	415,2	516,2	124,3	field pastures (including other feed crops)
Kukurydza na zielonkę	58,2	63,1	69,2	109,6	Maize for green forage
Trwałe użytki zielone ^a	0,8	0,5	0,5	100,0	Permanent grassland ^a
łąki trwałe	531,1	559,3	415,2	74,2	permanent meadows
pastwiska trwałe	60,2	58,2	63,1	108,4	permanent pastures
Poplony i wsiewki	2,1	0,8	0,5	61,5	Poplony i wsiewki

^a W przeliczeniu na siano.

^a Converting into hay.

Stan trwałych użytków zielonych po zimie był dobry. Wiosenna wegetacja roślin warunkowana czynnikami meteorologicznymi przebiegała bez specjalnych zakłóceń, lecz nie dynamicznie. Chłodne i na ogół bezdeszczowe dni w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia, a także w pierwszej i drugiej dekadzie maja spowalniały wzrost runi łąkowej. Opóźnione zbiory pierwszego pokosu siana łąkowego rozpoczęto w trzeciej dekadzie maja, a zakończono w pierwszej dekadzie czerwca. Korzystna pogoda w tym okresie spowodowała, że sianokosy przeprowadzono sprawnie, a zebrane siano pierwszego pokosu było dobrej jakości. Złe były natomiast warunki odrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych po zbiorach pierwszego pokosu.

Plony I pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 20,9 dt/ha (w Polsce na ok. 24,5 dt/ha), natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 283,9 tys. ton.

Warunki wegetacji roślinności łąkowej po zbiorze pierwszego pokosu były na ogół niekorzystne, chociaż regionalnie zróżnicowane. Bardzo wysokie temperatury powietrza oraz zbyt mała ilość opadów deszczu po zbiorach pierwszego pokosu nie sprzyjały intensywnemu wzrostowi roślinności łąkowej. W rejonach, gdzie odpowiednie uwilgotnienie pozwoliło na odrost runi, w drugiej połowie lipca przeprowadzano zbiór drugiego pokosu siana łąkowego. Pogoda sprzyjała dosuszaniu siana.

Plony II pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na ok. 10,2 dt/ha (w Polsce na ok. 12,5 dt/ha), natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 138,8 tys. ton.

W województwie zachodniopomorskim warunki wegetacji roślinności łąkowej po zbiorze drugiego pokosu były na ogół korzystne, chociaż terytorialnie bardzo zróżnicowane. Na przeważającym obszarze wrześnie opady deszczu były wystarczające dla potrzeb odrostu roślinności łąkowej pod zbiory trzeciego pokosu, do którego przystępowano na ogół we wrześnie. Warunki do sprzętu i suszenia siana były w tym czasie dobre. W rejonach o niekorzystnym rozkładzie opadów nie zebrano traw trzeciego pokosu ze znacznych powierzchni lub wykonano jedynie koszenie pielęgnacyjne.

Plony trzeciego pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 6,9 dt/ha (w Polsce na ok. 7,6 dt/ha), a zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 93,5 tys. ton.

W 2019 r. **powierzchnia trwałych użytków zielonych** w gospodarstwach rolnych wyniosła ponad 158,0 tys. ha i w porównaniu z 2018 r. zwiększyła się o 4,6 tys. ha (o 3,0%). **Plony z trwałych użytków zielonych** w przeliczeniu na siano wyniosły 37,0 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w poprzednim roku o 5,8 dt/ha (o 18,6%). **Produkcja siana z trwałych użytków zielonych** była większa od ubiegłorocznej o 107,1 tys. ton (o 22,4%) i wyniosła 585,4 tys. ton.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2019 r. wynosiła 135,6 tys. ha i w porównaniu z 2018 r. zwiększyła się o 4,9 tys. ha (o 3,8%). Łączne **plony z łąk trwałych** (I, II i III pokos) w przeliczeniu na siano wyniosły 38,1 dt/ha i były wyższe od uzyskanych w 2018 r. o 6,3 dt/ha (o 19,8%). Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych, z których trawę zebrano w postaci siana stanowiła 43,0%, natomiast łąki z których trawę zebrano jako zielonkę z przeznaczeniem na kisenie – 16,1%, na bieżące skarmianie 13,8%. Łąki użytkowane jako pastwiska stanowiły 27,2% w stosunku do ogólnego zbioru z łąk trwałych.

Plony I pokosu z łąk trwałych w przeliczeniu na siano wyniosły 20,9 dt/ha (o 4,8 dt/ha więcej od uzyskanych w 2018 r.), plony II pokosu – 10,2 dt/ha (o 1,7 dt/ha więcej), plony III pokosu – 6,9 dt/ha (0,3 dt/ha mniej).

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła 516,2 tys. ton i była większa od produkcji z 2018 r. o 101,0 tys. ton (o 24,3%).

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 22,5 tys. ha i w porównaniu z 2018 r. zmniejszyła się o 0,3 tys. ha (o 1,4%). Przy plonie wynoszącym 154,0 dt/ha zielonki, produkcja z pastwisk w 2019r. wyniosła 346,0 tys. ton i była wyższa niż przed rokiem o 30,3 tys. ton (o 9,6%).

Tablica 6. **Powierzchnia upraw roślin pastewnych na nasiona**

Table 6. **Sown area of feed plants**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
		w ha	in ha	2018=100
OGÓŁEM TOTAL	26913	27129	29364	108,2
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) z mieszankami zbożowo-strączkowymi Feed pulses (with feed lupine) with mixed cereals-pulses	17056	21857	23327	106,7
Motylkowe drobnonasienne i trawy Small seed legumes and grass	9857	5272	6037	114,5

W 2019 r. łączna powierzchnia, z której dokonano zbioru nasion roślin pastewnych, wynosiła 29,4 tys. ha i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 2,2 tys. ha (o 8,2%). Zwiększeniu uległa zarówno powierzchnia zbioru nasion roślin strączkowych pastewnych oraz z mieszankami zbożowo-strączkowymi – 1,5 tys. ha (o 6,7%), jak i powierzchnia uprawy motylkowych drobnonasiennych łącznie z trawami na nasiona – o 0,8 tys. ha (tj. o 14,5%).

Zbiory strączkowych pastewnych z mieszankami zbożowo-strączkowymi kształtowały się na poziomie 32,5 tys. ton i wzrosły w skali roku o 5,3 tys. ton (o 19,5%). W grupie motylkowych pastewnych oraz innych pastewnych i traw zbiory również się zwiększyły – o 0,5 tys. ton (o 20,6%).

Tablica 7. **Zbiory nasion roślin pastewnych**

Table 7. **Harvest of feed plants seeds**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
		w tys. ton	in thousand tonnes	2018=100
OGÓŁEM TOTAL	33,4	29,7	35,5	119,6
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) z mieszankami zbożowo-strączkowymi Feed pulses (with feed lupine) with mixed cereals-pulses	28,3	27,2	32,5	119,5
Motylkowe drobnonasienne i trawy Small seed legumes and grass	5,0	2,5	3,0	120,6

3.3. Warzywa gruntowe i owoce z drzew i krzewów

3.3. Ground vegetables and fruits from trees and bushes

Dane dotyczące powierzchni poszczególnych upraw ogrodnich od 2014 r. prezentowane są na podstawie szacunków rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny powierzchni upraw ogrodnich.

a) warzywa gruntowe

ground vegetables

Warunki wegetacji warzyw gruntowych, podobnie jak w poprzednim sezonie, były bardzo trudne, przede wszystkim z uwagi na długotrwałą suszę, jaką notowano już od wiosny. Deficyt wody w glebie po zimie, spotęgowany brakiem opadów i ekstremalnymi temperaturami wiosną i latem, ograniczył znacznie plonowanie większości gatunków warzyw, szczególnie odmian wczesnych. Jedynie na plantacjach nawadnianych plony były zadawalające. Od września warunki wegetacji zaczęły się poprawiać, sprzyjając plonowaniu warzyw odmian późniejszych. Przebieg warunków wegetacji we wrześniu i w październiku sprzyjał szczególnie lepszemu plonowaniu późnych odmian kapusty, kalafiorów i brokułów.

b) owoce z drzew

fruits from trees

Po rekordowym owocowaniu przed rokiem, w 2019 r. odnotowano znacznie niższe plonowanie większości gatunków owoców z drzew i krzewów owocowych. Chociaż zima 2018/2019 na ogół była łagodna i w większości nie spowodowała większych strat w uprawach sadowniczych, to wiosenne przymrozki występujące w czasie kwitnienia i zawiązywania owoców oraz przedłużająca się susza, znacznie ograniczyły plonowanie na wielu plantacjach drzew i krzewów owocowych. Fale przymrozków w drugiej połowie kwietnia i w pierwszej dekadzie maja, w wielu sadach spowodowały uszkodzenie kwiatów i zawiązków owoców. Z kolei na skutek braku dostatecznej ilości wilgoci w glebie (lokalnie suszy glebowej) oraz bardzo wysokich temperatur w czerwcu, nastąpił wyjątkowo duży opad zawiązków. Nie bez znaczenia był także fakt przesilenia drzew owocowaniem w poprzednim rekordowym sezonie i wynikająca z tego mniejsza ilość zawiązków.

c) owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

fruits from fruit bushes and berry plantations

Produkcja owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych była niższa od uzyskanej w roku poprzednim. Plonowanie większości gatunków zostało ograniczone poprzez uszkodzenia przymrozkowe i długotrwały brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie. Największy spadek produkcji w porównaniu z poprzednim sezonem oszacowano dla malin (o blisko 35%). Odmiany letnie w dużej części przemarzły podczas zimy, przy czym na niektórych plantacjach zanotowano także zamieranie pędów. Niedobory wilgoci w glebie wpłynęły również na obniżenie plonów. Straty w plonowaniu odmian jesiennych zostały spowodowane przez wiosenne przymrozki oraz wskutek suszy. Niewielka poprawa warunków wilgotnościowych we wrześniu i październiku pozwoliła podnieść nieznacznie oszacowaną wcześniej produkcję malin.

Tablica 8. **Zbiory warzyw i owoców**
Table 8. **Harvest of vegetables and fruits**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019		SPECIFICATION
	w tys. ton	in thousand tonnes		2018=100	
Warzywa ogółem	70,9	62,1	57,0	91,7	Total vegetables
Owoce ogółem	43,4	65,4	62,7	95,9	Total fruits
z drzew	25,8	44,6	40,8	91,3	from trees
z krzewów i plantacji jagodowych	17,6	20,8	21,9	105,0	from bushes and berry plantations

W 2019 r. **powierzchnia uprawy warzyw gruntowych** wyniosła 2,7 tys. ha i była niższa niż w poprzednim sezonie wegetacyjnym o 5,9%, tj. o 0,2 tys. ha. Spadek powierzchni uprawy odnotowano w przypadku warzyw zaliczanych do grupy „pozostałe” - selery, pory, pietruszka, sałata, rabarbar, szparagi i inne (o 21,5%), ogórków (o 5,0%), cebuli (o 4,1%), marchwi (o 2,4) i kapusty (o 1,1%). W przypadku pomidorów, buraków ćwikłowych i kalafiorów odnotowano wzrost arealu uprawy (odpowiednio o 85,4%, 11,7% i 5,8%). W **gospodarstwach indywidualnych** areal powierzchni uprawy warzyw gruntowych wyniósł 2,5 tys. ha i był wyższy w stosunku do poprzedniego roku (o 0,8%).

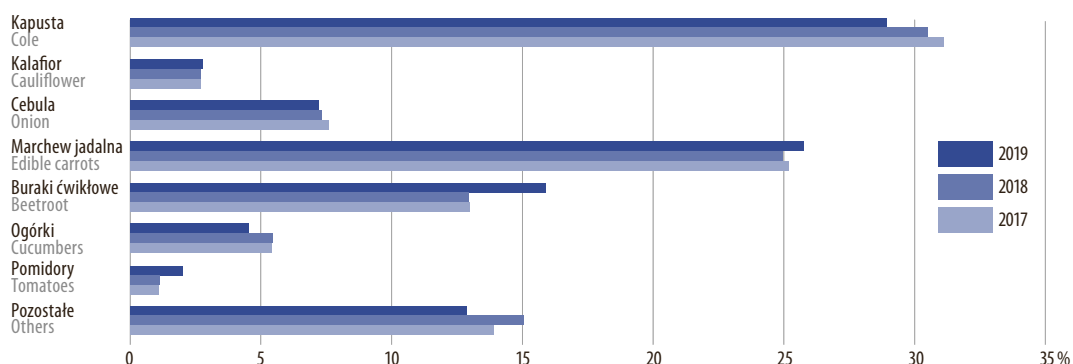
Zbiory warzyw gruntowych z całego arealu ich uprawy wyniosły 57,0 tys. ton, tj. o 5,1 tys. ton mniej niż przed rokiem (o 8,3%). Zmniejszenie zbiorów oszacowano w przypadku większości gatunków warzyw gruntowych, z wyjątkiem pomido-

rów i buraków ćwikłowych. Największy spadek dotyczył ogórków – 23,6% (przy nieznacznie niższym areale uprawy o 5,0% i niższych plonach o 19,5%). Najwyższy wzrost zbiorów odnotowano w przypadku pomidorów gruntowych – o 65,5% (przy wyższym areale uprawy o 85,4%, ale niższych plonach o 10,4%).

Mniejsza produkcja **warzyw gruntowych** w 2019 r. była wynikiem niższego plonowania większości gatunków warzyw (oprócz buraków ćwikłowych i warzyw zaliczanych do grupy – pozostałe, które utrzymały się na takim samym poziomie jak w roku poprzednim), przy zmniejszonym areale ich uprawy (o 8,3%).

Produkcja warzyw gruntowych skoncentrowana była przede wszystkim w gospodarstwach indywidualnych, z których pochodziło 98,5% ogólnej produkcji warzyw gruntowych.

Wykres 12. **Struktura zbiorów warzyw gruntowych**
Graph 12. **Structure of ground vegetables production**

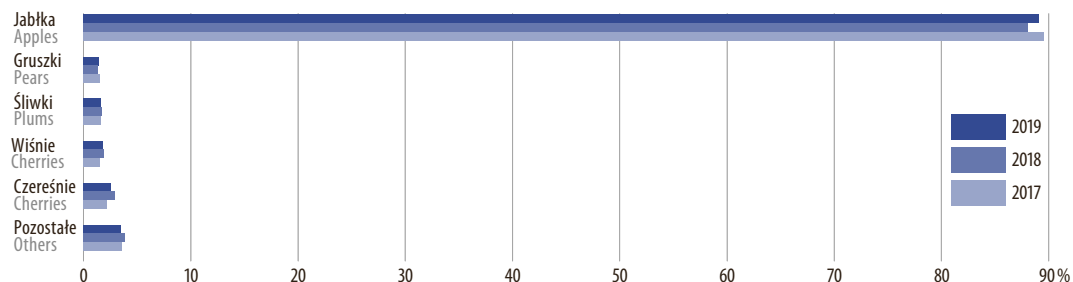


W 2019 r. łączne zbiory **owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych** wyniosły 62,7 tys. ton i były niższe o 2,7 tys. ton (o 4,1%) niż przed rokiem.

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w 2019 r. obejmowała 9,3 tys. ha i była mniejsza o 8,1% niż w roku poprzednim, z czego powierzchnia sadów jabłoniowych wyniosła 7,6 tys. ha i zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 9,1%.

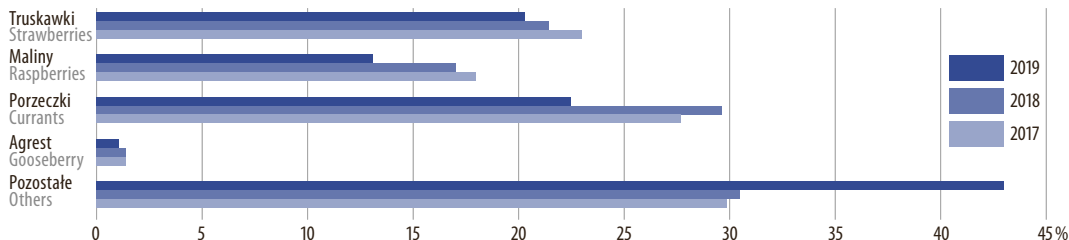
W 2019 r. **produkcja owoców z drzew** kształtowała się na poziomie 40,8 tys. ton i była o 8,7% niższa niż przed rokiem. O uzyskaniu niższej produkcji owoców zdecydowała mniejsza powierzchnia uprawy (o 8,1%) przy spadku plonowania większości gatunków owoców (z wyjątkiem jabłoni, których plonowanie było większe o 1,7%).

Wykres 13. **Struktura zbiorów owoców z drzew**
Graph 13. **Structure of tree fruit production**



Powierzchnia krzewów owocowych łącznie z plantacjami jagodowymi w 2019 r. wyniosła 7,2 tys. ha i była niższa w stosunku do roku poprzedniego o 2,8%. Zmniejszenie powierzchni upraw dotyczyło wszystkich gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

Łączne zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2019 r. wyniosły 21,9 tys. ton i były wyższe niż w poprzednim roku o 5,0%. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost produkcji gatunków zaliczanych do grupy pozostałych upraw (aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne) o 48,4%, przy zmniejszonych zbiorach truskawek (o 0,6%), malin (o 19,5%), porzeczek (o 20,3%) i agrestu (o 18,8%).

Wykres 14.
Graph 14.**Struktura zbiorów owoców z krzewów i plantacji owocowych**
Structure of production of fruits from fruit bushes and berry plantations**4. Produkcja zwierzęca****4. Animal production****Trzoda chlewna****Pigs**

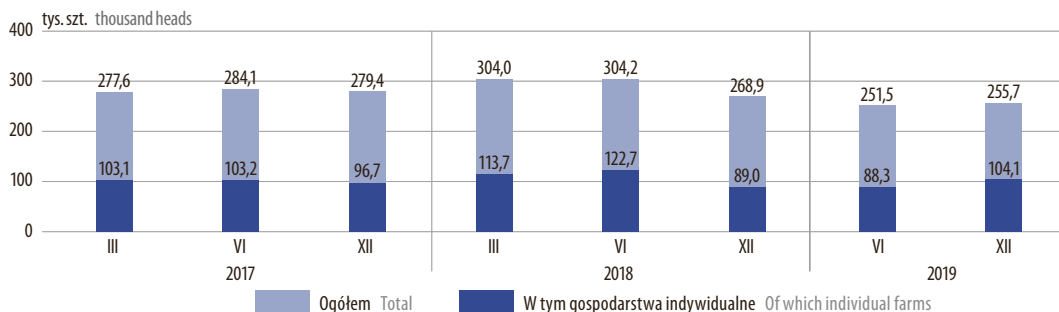
W czerwcu 2019 r. **pogłowie trzody chlewnej** w województwie zachodniopomorskim liczyło 251,5 tys. i w skali roku zmniejszyło się o 17,3%. Największy spadek odnotowano w grupie warchlaków (o 32,0%). Liczba loch na chów, która określa możliwości reprodukcyjne stada, spadła do poziomu 23,9 tys. szt. i była o 15,1% mniejsza niż w czerwcu 2018 r., w tym liczebność stada loch prośnych – o 1,4 tys. szt. (o 7,9%) do poziomu 16,9 tys. szt.

W **strukturze stada trzody chlewnej** największe grupy tworzyły prosięta (35,5%) oraz trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej (31,6%). Najmniejszy odsetek stanowiły świnię na chów o wadze 50 kg i więcej (9,6%). W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody przed rokiem – zwiększył się udział prosiąt (o 3,6 p. proc.), trzody chlewnej na ubój (o 1,1 p. proc.) oraz nieznacznie trzody chlewnej na chów (o 0,3 p. proc.), zmniejszył się natomiast odsetek prosiąt (o 5,0 p. proc.).

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 35,1% stanu pogłowia trzody chlewnej w województwie zachodniopomorskim, było 88,3 tys. sztuk (spadek w skali roku o 28,1%).

Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wynosiła 29,4 szt. (przed rokiem 36,9 szt.), w tym loch – 2,8 szt. (w 2018 r. – 3,4 szt.). Dla porównania w kraju obsada świń na 100 ha użytków rolnych ogółem wynosiła 73,4 szt., w tym loch 5,1 szt.

Województwo zachodniopomorskie odznaczało się niewielkim udziałem trzody chlewnej w kraju (2,3%), co lokowało je na 10. miejscu.

Wykres 15.
Graph 15.**Pogłowie trzody chlewnej**
Pig stocks

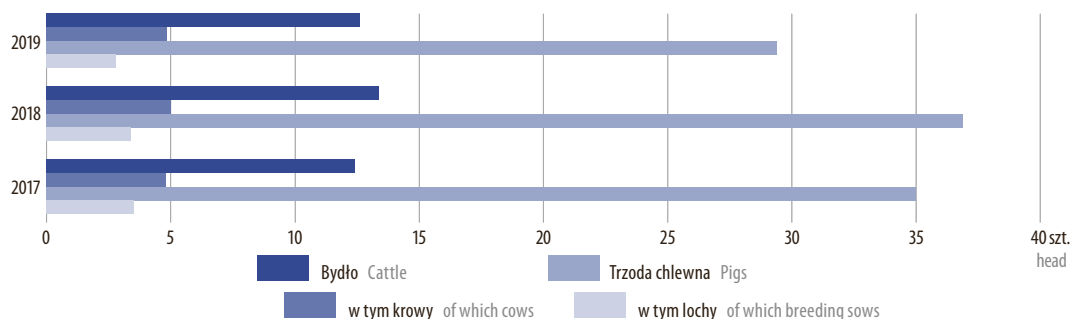
U w a g a. Od 2019 r. badanie pogłowia świń odbywa się w czerwcu i grudniu.
N o t e. Since 2019, the pig survey has been carried out twice a year: in June and December.

Tablica 9. **Pogłowie trzody chlewnej według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2019 r.**
Table 9. Pig stocks by subsequent representative surveys in 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		Gospodarstwa indywidualne Individual farms		Gospodarstwa pozostałe Other farms	
	w tys. szt. in thousand heads	2018=100	w tys. szt. in thousand heads	2018=100	w tys. szt. in thousand heads	2018=100
Czerwiec June	251,5	82,7	88,3	71,9	163,2	90,0
Grudzień December	255,7	95,1	104,1	85,6	151,6	84,3

Wykres 16. **Obsada bydła i trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

Graph 16. Cast of cattle and pigs per 100 ha of agricultural land
As of June



Bydło

Cattle

W czerwcu 2019 r. **pogłowie bydła** liczyło 107,5 tys. sztuk, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o 2,9%. Zmniejszenie liczebności stada bydła wynikało głównie ze spadku pogłowia w grupie młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 6,8%) oraz w grupie cieląt w wieku poniżej 1 roku (5,0%).

Stado podstawowe krów liczyło 42,2 tys. sztuk i było nieznacznie wyższe (o 0,6 tys. sztuk, tj. o 1,5 %) w stosunku do czerwca 2018 r. Udział stada krów w pogłowie bydła kształtował się na poziomie 39,2% (w kraju 38,7%). W pogłowie krów dominowały krowy mleczne, które stanowiły 55,2% stada (w kraju 90,3%).

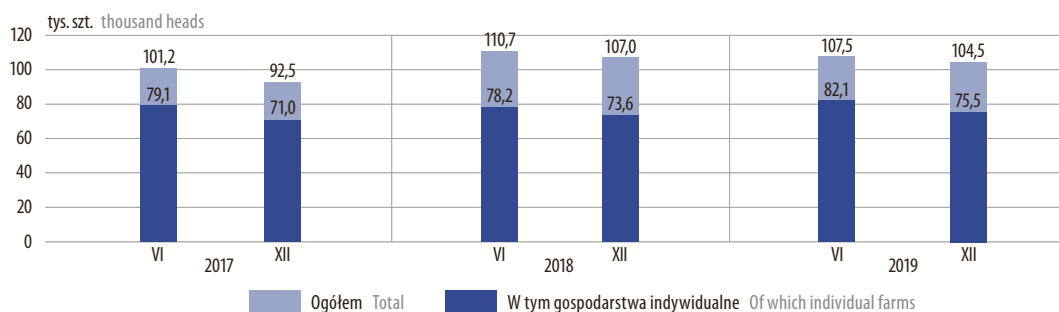
W **strukturze stada bydła ogółem** udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w czerwcu 2019 r. kształtował się następująco:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 29,2% (wobec 29,8% w 2018 r.),
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lat – 23,9% (wobec 24,9%),
- krowy – 39,2% (wobec 37,5%),
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej – 7,7% (na tym samym poziomie).

W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 82,1 tys. sztuk bydła, tj. 76,4% pogłowia w województwie zachodniopomorskim, w tym 31,9 tys. sztuk krów, tj. 75,7% stada krów w województwie.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2019 r. wynosiła 12,6 sztuk, w tym krów 4,9 sztuk (wobec 13,4 i 5,0 sztuk w czerwcu 2018 r.). W kraju na 100 ha użytków rolnych przypadło 43,3 sztuk bydła ogółem, w tym 16,8 sztuk krów.

Pod względem pogłowia bydła w województwo zachodniopomorskie zajmowało 13. lokatę – z 1,7% udziałem w kraju.

Wykres 17.
Graph 17.**Pogłowie bydła**
Cattle stocksTablica 10.
Table 10.**Pogłowie bydła według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2019 r.**
Cattle stocks by subsequent representative surveys in 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		Gospodarstwa indywidualne Individual farms		Gospodarstwa pozostałe Other farms	
	w tys. szt. in thousand heads	2018=100	w tys. szt. in thousand heads	2018=100	w tys. szt. in thousand heads	2018=100
Ogółem Total						
Czerwiec June	107,5	97,1	82,1	105,0	25,4	78,1
Grudzień December	104,5	97,7	75,5	102,3	29,0	87,0
w tym krowy of which cows						
Czerwiec June	42,2	101,5	31,9	102,0	10,3	100,3
Grudzień December	41,4	98,9	31,7	101,5	9,7	91,4

Owce
Sheep

Pogłowie owiec w czerwcu 2019 r. wynosiło 7,6 tys. sztuk i było o 2,5 tys. sztuk (o 47,7%) większe niż przed rokiem. W strukturze pogłowia owiec dominowały maciorki, których udział wynosił 57,4%. Pogłowie maciorek wzrosło w porównaniu do poprzedniego roku o 132,1%. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano zdecydowaną większość owiec (78,2%). Stado owiec zwiększyło się tam o 71,8% w porównaniu z 2018 r., a maciorek o 43,7%.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2019 r. wynosiła 0,9 sztuki (wobec 0,6 sztuki w 2018 r.).

Udział województwa zachodniopomorskiego w krajowym pogłowie owiec wynosił 2,9 %, co plasowało województwo na 13. miejscu w kraju.

Drób
Poultry

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2019 r. wynosiło 12316,1 tys. szt. i było niższe niż przed rokiem o 383,4 tys. sztuk (o 3,0%).

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- 97,6% stanowił drób kurzy, w tym 12,0 % – kury nioski,
- 1,3% – indyki,
- 0,3 % – gęsi,
- 0,7% – kaczki i drób pozostały.

Obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1438,7 sztuk (wobec 1539,4 sztuk w czerwcu 2018 r.), w kraju – 1432,1 sztuki.

Pod względem pogłowia drobiu (wg stanu w czerwcu) województwo zachodniopomorskie zajmowało 6. lokatę (udział w kraju – 5,9%).

5. Wartość produkcji rolniczej

5. Value of agricultural production

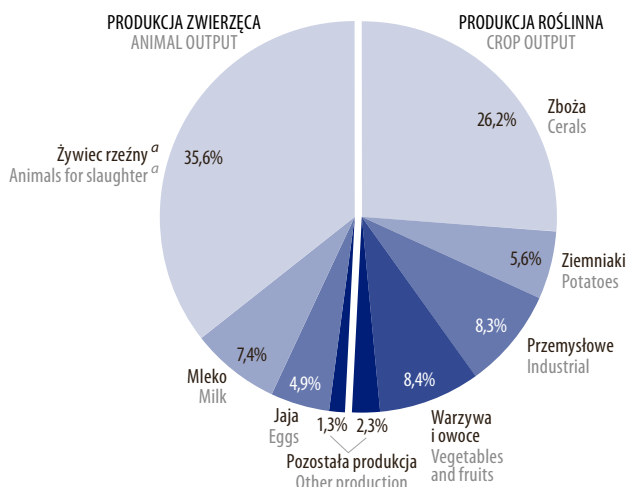
W województwie zachodniopomorskim w 2018 r., w odniesieniu do 2017 r., nastąpił nieznaczny wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała, pomimo niższej wartości produkcji roślinnej, wyższa wartość produkcji zwierzęcej. W przypadku produkcji końcowej wzrost wartości produkcji ogółem również wynikał ze zwiększeniu produkcji zwierzęcej. W produkcji towarowej natomiast odnotowano spadek produkcji ogółem.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrost produkcji globalnej wyniósł 0,1%, o czym zadecydowała o 16,0% wyższa produkcja zwierzęca (produkcja roślinna o 8,5% niższa niż w 2017 r.). Udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej w 2018 r. wyniósł 3,1% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,0%, a zwierzęcej – 2,3%. W strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja roślinna, której udział wyniósł 59,2%. W kraju wyższą wartość osiągnęła produkcja zwierzęca (54,1%).

Dominujący wpływ na zdolność produkcyjną rolnictwa w województwie zachodniopomorskim miały gospodarstwa indywidualne, które wytworzyły 64,1% globalnej produkcji.

Wykres 18. **Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2018 r.**

Graph 18. **Structure of market agricultural output in 2018**



^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Podobne kierunki zmian w skali roku odnotowano w produkcji końcowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, pomimo spadku produkcji roślinnej, ale przy wzroście produkcji zwierzęcej. W wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie zachodniopomorskim w 2018 r. produkcja roślinna stanowiła 52,4%, natomiast zwierzęca – 47,6%. Wartość produkcji końcowej w porównaniu z 2017 r., była o 1,5% wyższa, na co wpłynął wzrost produkcji zwierzęcej o 14,2% (pomimo notowanego spadku produkcji roślinnej o 7,8%).

W 2018 r. w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 6,6%) za sprawą obniżenia wartości produkcji roślinnej o 16,4%, pomimo zwiększenia produkcji zwierzęcej o 6,4%.

6. Skup i ceny produktów rolnych

6. Procurement and prices of agricultural products

W 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim **na rynku zbóż** odnotowano nieznaczne zwiększenie cen, przy wzroście podaży ziarna i wielkości zbiorów w 2018 r.

Skup zbóż ogółem w 2019 r. wyniósł 1077,7 tys. ton, tj. o 2,4% więcej niż w roku poprzednim, w tym pszenicy – 432,7 tys. ton, tj. o 17,8% mniej (53,3% zbiorów wobec 81,7% przed rokiem), a żyta – 190,0 tys. ton, tj. o 32,2% więcej (podobnie jak w 2018 r. – 71,2% zbiorów).

Zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych skupiono 929,7 tys. ton, tj. o 4,2% mniej niż przed rokiem, w tym pszenicy – 432,6 tys. ton (o 17,8% mniej), a żyta – 190,0 tys. ton (o 32,4% więcej).

Tablica 11. **Skup zbóż**
Table 11. Procurement of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
			w tonach in tonnes	2018=100
OGÓŁEM TOTAL	1277414	1052598	1077709	102,4
w tym zboża podstawowe ^a z mieszankami zbożowymi of which basic cereals ^a with cereal mixed	1225078	971670	930185	95,7
w tym: of which:				
pszenica wheat	755587	526572	432727	82,2
żyto rye	169150	143776	190045	132,2

^a Łącznie z siewnym.
^a Seed grain included.

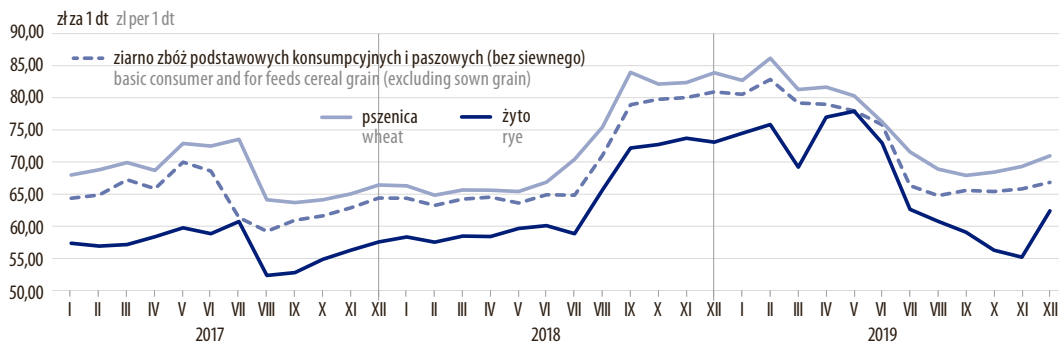
Średnia cena skupu **pszenicy** w I półroczu 2019 r. wynosiła 81,62 zł/dt i była o 24,7% wyższa niż przed rokiem, a żyta – 75,34 zł/dt (o 27,4% wyższa). W obrocie targowiskowym cena pszenicy ukształtowała się na poziomie 113,75 zł/dt (wzrost o 11,5%), a cena żyta 95,00 zł/dt.

W II półroczu 2019 r., przy zwiększonej podaży po zbiorach (wyższych niż w roku poprzednim), średnie ceny skupu pszenicy (69,73 zł/dt) zmniejszyły się w skali roku o 9,9%. Średnie ceny skupu żyta (59,18 zł/dt) były niższe niż przed rokiem o 9,0%, przy zwiększonej podaży i większych zbiorach. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 112,75 zł (spadek o 2,0%), a za żyto 89,17 zł/dt.

W 2018 r. w skupie za pszenicę płacono średnio 72,90 zł/dt (o 0,9% więcej niż przed rokiem), a za żyto – 62,88 zł/dt (o 0,1% więcej). Średnie ceny targowiskowe pszenicy wyniosły 113,25 zł/dt (wzrost o 6,0%), natomiast żyta 91,11 zł/dt.

Tablica 12. **Ceny skupu zbóż**
Table 12. Procurement prices of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I-VI 2019		VII-XII 2019		I-XII 2019	
	w zł/dt in zł/dt	I-VI 2018=100	w zł/dt in zł/dt	VII-XII 2018=100	w zł/dt in zł/dt	I-XII 2018=100
Zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe (bez siewnego) Basic consumer and for feeds cereals (excluding sowing seed)	79,22	124,2	65,38	90,5	68,71	99,7
w tym: of which:						
pszenica wheat	81,62	124,7	69,73	90,1	72,90	100,9
żyto rye	75,34	127,4	59,18	91,0	62,88	100,1

Wykres 19.
Graph 19.**Przeciętne ceny skupu zbóż**
Average cereals procurement prices

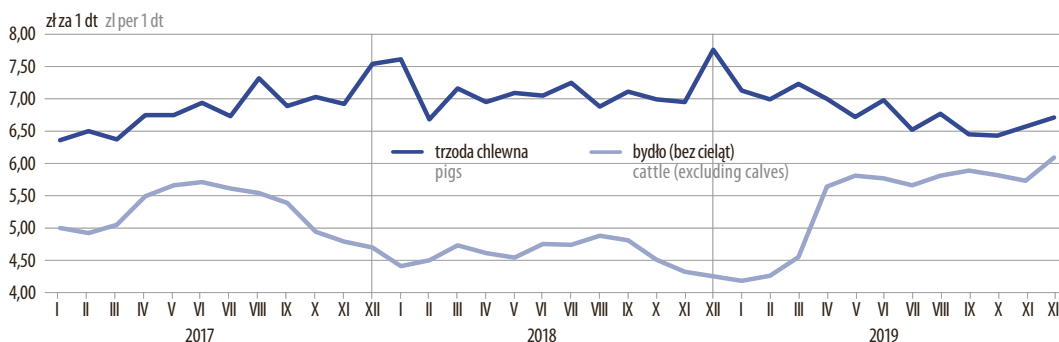
Sytuacja na rynkach podstawowych produktów zwierzęcych kształtowała się pod wpływem zwiększonej podaży zbóż i nieznacznego wzrostu ich cen, spadku pogłowia trzody chlewnej, bydła i drobiu w porównaniu z 2018 r. oraz spadku skupu żywca wieprzowego i wołowego, ale wzrostu skupu drobiowego.

Tablica 13. **Skup żywca rzeźnego**^a
Table 13. Procurement of animals for slaughter^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I-VI 2019		I-XII 2019	
	w tys. ton in thousand tonnes	I-VI 2018=100	w tys. ton in thousand tonnes	I-XII 2018=100
OGÓŁEM TOTAL	84,3	98,9	174,2	101,0
w tym: of which:				
wołowy (łącznie z cielęcym) beef (including calves)	1,7	106,7	4,0	88,2
wieprzowy pork	12,8	83,8	25,3	84,4
drobiowy chicken	69,8	102,1	144,9	105,1

^a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy; w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc.
^a Beef, calf, pork, sheep, horse and poultry; in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight.

Skup żywca rzeźnego ogółem (bydła, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) w 2019 r. wyniósł 232,4 tys. ton w wadze żywej (o 0,9% więcej niż przed rokiem), a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) – 174,2 tys. ton w wbc (o 1,0% więcej).

Wykres 20.
Graph 20.**Przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego**
Average procurement prices for cattle and pigs for slaughter

Ceny skupu **żywca wieprzowego** w 2019 r. (przy zmniejszonej podaży) były wyższe niż w 2018 r., przy czym najniższy ich poziom zanotowano w styczniu (4,18 zł/kg), a najwyższy – w grudniu (6,09 zł/kg).

Tablica 14. Ceny skupu żywca i mleka
Table 14. Procurement prices of animals for slaughter and milk

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I-VI 2019		VII-XII 2019		I-XII 2019	
	w zł/kg in zł/kg	I-VI 2018 =100	w zł/kg in zł/kg	VII-XII 2018 =100	w zł/kg in zł/kg	I-XII 2018 =100
Żywiec: Animals for slaughter:						
wołowy cuttle	6,58	94,0	6,49	82,5	6,53	86,5
wieprzowy porc	5,03	111,0	5,80	129,5	5,41	120,0
drobiowy poultry	3,51	101,4	3,60	99,2	3,56	100,3
Mleko w zł/100 litrów Milk in PLN/100 litres	133,42	100,0	131,12	96,8	132,27	98,4

W I półroczu 2019 r. za 1 kg żywca wieprzowego rolnicy otrzymywali w skupie średnio 5,03 zł (o 11,0% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego), natomiast w II półroczu – 5,80 zł (odpowiednio o 29,5% więcej). Średnia roczna cena skupu wynosiła 5,41 zł/kg i była o 20,0% wyższa niż przed rokiem.

Relacja ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny żyta w skupie w 2019 r. wynosiła w październiku – 10,4, a w lutym – 5,6 (przed rokiem odpowiednio 6,2 i 7,8).

W 2019 r. skupiono 192,3 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 5,0% więcej niż przed rokiem (w 2018 r. notowano wzrost w skali roku o 17,8%). W I półroczu 2019 r. za 1 kg żywca drobiowego płacono w skupie średnio 3,51 zł (o 1,4% więcej niż przed rokiem), a w II półroczu – 3,60 zł (o 0,8% mniej niż przed rokiem). Średnia cena 1 kg żywca drobiowego w 2019 r. wyniosła 3,56 zł i była o 0,3% wyższa niż w 2018 r.

Skup żywca wołowego (bez cieląt) w wadze żywej w 2019 r. kształtował się na poziomie 7,6 tys. ton i był o 11,7% mniejszy niż przed rokiem, przy czym w I półroczu w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zarejestrowano wzrost skupu o 7,1%, ale w II półroczu – spadek o 22,4% (do 4,2 tys. ton).

W 2019 r. pomimo niższego niż przed rokiem skupu żywca wołowego, jego ceny wykazywały tendencje malejące. Cena żywca wołowego (bez cieląt) w I półroczu wyniosła 6,58 zł/kg i była o 6,0% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a w II półroczu obniżyła się do poziomu 6,49 zł/kg, tj. o 17,5% niższego niż przed rokiem. Średnioroczna cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,53 zł/kg i była o 13,5% niższa w porównaniu z 2018 r.

Skup mleka w I półroczu 2019 r. wyniósł 66,9 mln litrów i był o 7,1% większy niż przed rokiem, natomiast w II półroczu skupiono 66,6 mln litrów, tj. odpowiednio o 6,8% więcej.

W I półroczu 2019 r. za 100 litrów mleka rolnicy otrzymywali w skupie średnio 133,42 zł (tak jak przed rokiem), a w II półroczu – 131,12 zł (o 3,2% mniej). Średnioroczna cena skupu 100 litrów mleka wyniosła 132,27 zł, tj. o 1,6% mniej niż w 2018 r.

1. Wartość produkcji rolniczej

1. Value of agricultural output

Tablica. 1.1. **Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**
Table. 1.1. **Gross final agricultural output (constant prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2017	2018
	w mln zł in million PLN		na 1 ha użytków rolnych w zł per 1 ha of agricultural land in PLN	
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	3375,1	3486,3	4091,4	4072,3
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2421,7	2234,2	3722,8	3225,7
Produkcja roślinna Crop output	2083,7	2064,7	2525,9	2411,8
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1574,1	1524,7	2419,8	2201,3
Produkcja zwierzęca Animal output	1291,4	1421,6	1565,5	1660,5
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	847,6	709,5	1303	1024,4
PRODUKCJA KOŃCOWA FINAL OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	2792,6	2935	3385,2	3428,4
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2013,6	1883,6	3095,5	2719,4
Produkcja roślinna Crop output	1504,6	1538,9	1823,9	1797,7
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1167,4	1192	1794,7	1721
Produkcja zwierzęca Animal output	1288	1396,1	1561,3	1630,8
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	846,2	691,6	1300,9	998,5
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	2604,6	2702	3157,3	3156,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1861	1691,2	2860,9	2441,7
Produkcja roślinna Crop output	1421,5	1372,1	1723,2	1602,8
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1084,8	1054,6	1667,6	1522,6
Produkcja zwierzęca Animal output	1183	1329,9	1434,1	1553,4
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	776,2	636,6	1193,3	919,1

Tablica. 1.2. **Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)**
 Table. 1.2. Dynamics of gross, final agricultural output value (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016		2017		2018	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms
	rok poprzedni = 100 previous year = 100					
Wartość globalna Gross value	96,2	99,9	96,9	102,7	100,1	87,5
roślinna crop	97,2	106,7	92,3	95,7	91,5	88,4
zwierzęca animal	94,5	87,8	105,4	112,1	116,0	85,5
Produkcja końcowa Final output	95,8	99,8	96,6	103,0	101,5	88,2
roślinna crop	96,6	108,6	90,2	93,1	92,2	91,2
zwierzęca animal	94,8	87,8	105,3	112,2	114,2	83,4
Produkcja towarowa Market output	105,1	109,9	90,1	94,8	93,4	80,3
roślinna crop	108,3	127,1	86,6	92,9	83,6	82,4
zwierzęca animal	101,0	90,3	94,7	96,3	106,4	77,0

Tablica. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**
 Table. 1.3. Gross agricultural output (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2017	2018
	produkcja globalna gross output		produkcja towarowa market output	
	w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	3375,1	3486,3	2604,6	2702,0
Produkcja roślinna Crop output	2083,7	2064,7	1421,5	1372,1
w tym: of which:				
Zboża Cereals	1031,6	867,3	817,6	707,5
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	955,8	785,7	761,0	647,0
pszenica wheat	536,2	419,5	453,1	354,4
żyto rye	118,6	109,4	95,7	86,3
jęczmień barley	116,9	107,4	87,9	78,8
owies oats	38,8	35,3	21,3	16,2
pszenżyto triticale	145,4	114,1	102,9	111,2

Tablica. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) (dok.)**Table. 1.3. **Gross agricultural output (constant prices) (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2017	2018
	produkcja globalna gross output		produkcja towarowa market output	
	w mln zł in million PLN			
Ziemniaki Potatoes	181,2	255	117,9	151,9
Przemysłowe Industrial	287,1	376,8	266,5	223,1
buraki cukrowe sugar beets	99,6	71,3	97,2	71,4
oleiste oilseeds	163,3	273,7	163,3	150,6
pozostałe others	24,2	31,8	6,0	1,2
Warzywa Vegetables	93,7	91,1	65,7	64,3
Owoce Fruits	118,4	192,3	88,0	163,3
Siano łąkowe Meadow hay	71,7	50,6	1,1	0,5
Produkcja zwierzęca Animal output	1291,4	1421,6	1183,0	1329,9
w tym: of which:				
Żywiec rzeźny ^a Animals for slaughter ^a	877,7	975,7	860,0	961,7
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	55,7	74,0	53,8	72,3
cielęta calves	1,2	1,1	1,2	1,1
trzoda chlewna pigs	252,0	221,6	236,4	212,8
drób poultry	568,4	678,7	568,4	675,3
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego) Increase in herd (basic and working)	63,5	17,0	–	–
Mleko krowie Cow milk	152,3	220,6	150,6	200,7
Jaja kurze Hen eggs	152,1	152,3	136,9	131,2
Wełna Wool	0,2	0,2	0,2	0,2

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów

2. Land use. Sown area

Tablica. 2.1. **Użytkowanie gruntów**
Table. 2.1. Land use

Lp. No	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia ogólna Total area	Użytki Agricultural			
			razem grand total	w dobrej in good		
				razem total	pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land

W hektarach

1	OGÓŁEM TOTAL	2017	864623	812920	802591	626248	14597
2		2018	874354	824934	815560	630408	21454
3		2019	909813	856082	846268	666491	14622
4	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2017	670513	629891	622572	469063	12006
5		2018	690687	650502	644492	483870	17446
6		2019	736996	692632	685199	524940	11077

W odsetkach (według grup użytkowników)

7	OGÓŁEM TOTAL	2017	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
8		2018	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
9		2019	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2017	77,5	77,5	77,6	74,9	82,2
11		2018	79,0	78,9	79,0	76,8	81,3
12		2019	81,0	80,9	81,0	78,8	75,8

W odsetkach (według rodzajów użytków)

13	OGÓŁEM TOTAL	2017	100,0	94,0	92,8	72,4	1,7
14		2018	100,0	94,3	93,3	72,1	2,5
15		2019	100,0	94,1	93,0	73,3	1,6
16	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2017	100,0	93,9	92,9	70,0	1,8
17		2018	100,0	94,2	93,3	70,1	2,5
18		2019	100,0	94,0	93,0	71,2	1,5

rolne land					pozostałe others	Lasy i grunty leśne Forest and forest land	Pozostałe grunty Other area	Lp. No
kulturze rolnej agricultural condition								
uprawy trwałe permanent crops		ogrody prydomowe kitchen gardens	łąki trwałe permanent meadows	pastwiska trwałe permanent pastures				
razem total	w tym sady of which orchards							

In hectares

10030	6001	655	132556	18504	10329	17430	34273	1
9739	6062	517	130661	22782	9375	17396	32023	2
6747	3460	387	135561	22461	9814	19932	33798	3
9143	5403	655	116103	15601	7319	15068	25554	4
8786	5453	516	114228	19646	6010	15253	24931	5
6196	2914	384	122754	19849	7433	17653	26711	6

In percent (by users groups)

100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	7
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	8
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	9
91,2	90,0	100,0	87,6	84,3	70,9	86,4	74,6	10
90,2	90,0	99,8	87,4	86,2	64,1	87,7	77,9	11
91,8	84,2	99,2	90,6	88,4	75,7	88,6	79,0	12

In percent (by type of agricultural land)

1,2	0,7	0,1	15,3	2,1	1,2	2,0	4,0	13
1,1	0,7	0,1	14,9	2,6	1,1	2,0	3,7	14
0,7	0,4	0,0	14,9	2,5	1,1	2,2	3,7	15
1,4	0,8	0,1	17,3	2,3	1,1	2,2	3,8	16
1,3	0,8	0,1	16,5	2,8	0,9	2,2	3,6	17
0,8	0,4	0,1	16,7	2,7	1,0	2,4	3,6	18

Tablica. 2.2. **Powierzchnia gruntów ugorowanych**Table. 2.2. **Fallow land area**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019		2017	2018	2019
	w ha in ha			2018=100	w odsetkach użytków rolnych grup gospodarstw in percent of agricultural lands of farm groups		
OGÓŁEM TOTAL	14597	21454	14622	68,2	1,7	2,6	1,7
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	12006	17446	11077	63,5	1,8	2,7	1,6

Tablica. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika
Stan w czerwcu**Table. 2.3. **Sown area by holder residence
As of June**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
	w ha in ha			2018=100
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM TOTAL	626248	630408	666491	105,7
Zboża Cereals	408355	437447	477318	109,1
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	383288	408596	422761	103,5
pszenica wheat	176430	173406	172759	99,6
żyto rye	64692	65211	73192	112,2
jęczmień barley	45895	60810	56535	93,0
owies oats	26471	33110	25376	76,6
pszenżyto triticale	62287	59705	79671	133,4
gryka buckwheat	12396	12128	12968	106,9
proso millet	2592	1037	1254	120,9
pozostałe zbożowe other cereals	-	-	116	.
kukurydza na ziarno maize for grain	10079	15686	40219	256,4
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	21795	23667	28933	122,3
jadalne consumer	4739	1810	5606	309,7
pastewne feed	16251	20734	22343	107,8
Ziemniaki ^b Potatoes ^b	10658	15620	11276	72,2

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami.^a Including mixed cereals-pulses. ^b Including garden plots.

Tablica. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika (cd.)
Stan w czerwcu**

Table. 2.3. **Sown area by holder residence (cont.)
As of June**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
	w ha in ha		2018=100	
OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)				
Przemysłowe ^c Industrial ^c	120110	96050	89453	93,1
w tym: of which:				
buraki cukrowe sugar beets	13265	14080	15433	109,6
oleiste oilseeds	106845	81958	72822	88,9
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	104775	79963	70152	87,7
Pastewne Feed	44422	36319	44160	121,6
w tym: of which:				
okopowe root plants	239	307	195	63,5
kukurydza na paszę maize for feed	11666	11037	20779	188,3
Pozostałe uprawy Other crops	20456	21305	15351	72,1
w tym warzywa gruntowe ^b of which field vegetables ^b	2856	2836	2669	94,1
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	469063	483870	524940	108,5
Zboża Cereals	317122	341183	381803	111,9
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	297330	320440	336458	105,0
pszenica wheat	117000	117527	117664	100,1
żyto rye	57806	57771	64127	111,0
jęczmień barley	34644	45528	44209	97,1
owies oats	25093	31360	24185	77,1
pszenżyto triticale	55274	52405	71621	136,7
gryka buckwheat	11525	11323	12153	107,3
proso millet	2552	1037	1245	120,1
pozostałe zbożowe other cereals	–	–	7	.
kukurydza na ziarno maize for grain	5715	8383	31940	381,0

^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

^b Including garden plots. ^c Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika (dok.)
Stan w czerwcu**

Table. 2.3. Sown area by holder residence (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
	w ha in ha		2018=100	
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.) OF WHICH INDIVIDUAL FARMS (cont.)				
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	17276	18832	25247	134,1
jadalne consumer	3969	1312	4373	333,3
pastewne feed	12690	16823	19917	118,4
Ziemniaki ^b Potatoes ^b	8989	13919	9805	70,4
Przemysłowe ^c Industrial ^c	72378	61736	59634	96,6
w tym: buraki cukrowe of which: sugar beets	8418	8965	10153	113,3
oleiste oilseeds	63960	52764	49389	93,6
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	61925	50929	46212	90,7
Pastewne Feed	33658	27936	34176	122,3
w tym: okopowe of which: root plants	239	306	195	63,7
kukurydza na paszę maize for feed	4300	6254	13373	213,8
Pozostałe uprawy Other crops	19640	20264	15232	75,2
w tym warzywa gruntowe ^b of which field vegetables ^b	2465	2482	2502	100,8

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

^a Including mixed cereals-pulses. ^b Including garden plots. ^c Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika
Stan w czerwcu**

Table. 2.4. Sown structure by holder residence
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	Różnica Change 2019–2018
	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	0,0
Zboża Cereals	65,2	69,4	71,6	2,2

Tablica. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika (dok.)
Stan w czerwcu**

Table. 2.4. **Sown structure by holder residence (cont.)
As of June**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	Różnica Change 2019–2018
	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	61,2	64,8	63,4	-1,4
pszenica wheat	28,2	27,5	25,9	-1,6
żyto rye	10,3	10,3	11,0	0,7
jęczmień barley	7,3	9,6	8,5	-1,1
owies oats	4,2	5,3	3,8	-1,5
pszenżyto triticale	9,9	9,5	12,0	2,5
gryka buckwheat	2,0	1,9	1,9	0,0
proso millet	0,4	0,2	0,2	0,0
pozostałe zbożowe other cereals	–	–	0,0	.
kukurydza na ziarno maize for grain	1,6	2,5	6,0	3,5
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	3,5	3,8	4,3	0,5
jadalne consumer	0,8	0,3	0,8	0,5
pastewne feed	2,6	3,3	3,4	0,1
Ziemniaki Potatoes	1,7	2,5	1,7	-0,8
Przemysłowe ^b Industrial ^b	19,2	15,2	13,4	-1,8
w tym: buraki cukrowe of which: sugar beets	2,1	2,2	2,3	0,1
oleiste oilseeds	17,1	13,0	10,9	-2,1
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	16,7	12,7	10,5	-2,2
Pastewne Feed	7,1	5,8	6,6	0,8
w tym: okopowe of which: root plants	0,0	0,0	0,0	0,0
kukurydza na paszę maize for feed	1,9	1,8	3,1	1,3
Pozostałe uprawy Other crops	3,3	3,4	2,3	-1,1
w tym warzywa gruntowe of which field vegetables	0,5	0,4	0,4	0,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.
^a Including mixed cereals-pulses. ^b Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika (dok.)**
Stan w czerwcu

Table. 2.4. Sown structure by holder residence (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	Różnica Change 2019–2018
	w odsetkach in percent			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	0,0
Zboża Cereals	67,6	70,5	72,7	2,2
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	63,4	66,2	64,1	-2,1
pszenica wheat	24,9	24,3	22,4	-1,9
żyto rye	12,3	11,9	12,2	0,3
jęczmień barley	7,4	9,4	8,4	-1,0
owies oats	5,3	6,5	4,6	-1,9
pszenżyto triticale	11,8	10,8	13,6	2,8
gryka buckwheat	2,5	2,3	2,3	0,0
proso millet	0,5	0,2	0,2	0,0
pozostałe zbożowe other cereals	–	–	0,0	.
kukurydza na ziarno maize for grain	1,2	1,7	6,1	4,4
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	3,7	3,9	4,8	0,9
jadalne consumer	0,8	0,3	0,8	0,5
pastewne feed	2,7	3,5	3,8	0,3
Ziemniaki Potatoes	1,9	2,9	1,9	-1,0
Przemysłowe ^b Industrial ^b	15,4	12,8	11,4	-1,4
w tym: buraki cukrowe of which: sugar beets	1,8	1,9	1,9	0,0
oleiste oilseeds	13,6	10,9	9,4	-1,5
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	13,2	10,5	8,8	-1,7
Pastewne Feed	7,2	5,8	6,5	0,7
w tym: okopowe of which: root plants	0,1	0,1	0,0	-0,1
kukurydza na paszę maize for feed	0,9	1,3	2,5	1,2
Pozostałe uprawy Other crops	4,2	4,2	2,9	-1,3
w tym warzywa gruntowe of which field vegetables	0,5	0,5	0,5	0,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.
^a Including mixed cereals-pulses. ^b Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.5. **Ciągniki rolnicze**
Stan w czerwcu

Table. 2.5. Farm tractors
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym w gospodarstwach indywidualnych Of which in individual farms
W tys. sztuk In thousand pcs	2010 ^a	31703	29581
	2016 ^b	32835	31238
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha Agricultural land area per 1 tractor in ha	2010 ^a	30,1	21,4
	2016 ^b	24,8	19,9

^a Dane z Powszechnego Spisu Rolnego, dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. ^b Dane z Badania Struktury Gospodarstw Rolnych w 2016 r.
^a Data from the Agricultural Census, for farms conducting agricultural activity. ^b Data from the Farm Structure Survey in 2016.

3. Produkcja roślinna

3. Crop output

Tablica. 3.1. **Plony głównych ziemiopłodów**
Table. 3.1. Yields of main crops

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
	z 1 ha w dt from 1 ha in dt		2018=100	
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	43,6	32,5	41,2	126,8
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	44,6	32,6	41,6	127,6
pszenica wheat	52,0	37,2	47,0	126,3
żyto rye	35,2	31,0	36,5	117,7
jęczmień barley	44,2	30,0	40,3	134,3
owies oats	29,9	21,3	29,5	138,5
pszenżyto triticale	41,2	32,7	41,4	126,6
gryka buckwheat	12,0	9,5	10,5	110,5
proso millet	13,0	8,5	11,5	135,3
pozostałe zbożowe other cereals	-	-	35,2	.
kukurydza na ziarno maize for grain	55,2	50,4	47,4	94,0
Strączkowe na nasiona ^a : Pulses for grain ^a :	16,7	12,7	15,3	120,5
jadalne consumer	17,0	15,5	21,1	136,1
pastewne feed	16,1	11,8	13,2	111,9
Ziemniaki Potatoes	301,0	261,1	240,0	91,9
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	25,9	22,0	27,4	124,5
Buraki cukrowe Sugar beets	629,0	532,0	582,0	109,4
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	393,0	357,0	338,0	94,7
Okopowe pastewne Feed root plants	436,0	420,0	434,0	103,3
Siano ^b : Hay ^b :				
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	40,9	31,2	37,0	118,6
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	37,1	30,5	36,3	119,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.
^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green forage into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.1. **Plony głównych ziemiopłodów (dok.)**
Table. 3.1. Yields of main crops (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
	z 1 ha w dt from 1 ha in dt		2018=100	
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
Zboża Cereals	39,2	29,1	37,5	128,9
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	40,2	29,5	38,0	128,8
pszenica wheat	46,8	32,7	41,7	127,5
żyto rye	33,8	29,7	34,5	116,2
jęczmień barley	39,6	26,7	35,9	134,5
owies oats	29,5	21,0	29,5	140,5
pszenżyto triticale	39,7	31,8	40,2	126,4
gryka buckwheat	12,0	9,5	10,5	110,5
proso millet	13,1	8,5	11,5	135,3
pozostałe zbożowe other cereals	–	–	33,6	.
kukurydza na ziarno maize for grain	50,1	383,0	43,5	11,4
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	16,2	12,2	14,5	118,9
jadalne consumer	15,2	14,8	19,6	132,4
pastewne feed	15,9	11,5	12,6	109,6
Ziemniaki Potatoes	305,0	260,0	240,0	92,3
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	25,1	20,0	26,3	131,5
Buraki cukrowe Sugar beets	642,0	541,0	608,0	112,4
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	485,0	383,0	315,0	82,2
Okopowe pastewne Feed root plants	436,0	421,0	434,0	103,1
Siano ^b : Hay ^b :				
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	43,4	32,1	37,1	115,6
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	38,9	30,4	35,2	115,8

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.
^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green forage into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

3. CROP OUTPUT

Tablica. 3.2. **Zbiory głównych ziemiopłodów**Table. 3.2. **Main crops production**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
		w dt	in dt	2018=100
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	17820798	14231628	19668260	138,2
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	17081966	13316818	17607079	132,2
pszenica wheat	9182750	6442157	8119264	126,0
żyto rye	2280293	2019192	2668519	132,2
jęczmień barley	2029400	1826605	2280055	124,8
owies oats	791524	705278	747704	106,0
pszenżyto triticale	2567655	1955147	3295864	168,6
gryka buckwheat	149151	114831	136765	119,1
proso millet	33671	8815	14361	162,9
pozostałe zbożowe other cereals	–	–	4086	.
kukurydza na ziarno maize for grain	556010	791164	1905969	240,9
Strączkowe na nasiona ^a : Pulses for grain ^a :	363587	299949	443169	147,7
jadalne consumer	80448	28136	118341	420,6
pastewne feed	262317	243625	294168	120,7
Ziemniaki Potatoes	3206291	4077634	2706160	66,4
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	2713275	1756580	1921873	109,4
Buraki cukrowe Sugar beets	8343719	7492376	8986630	119,9
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	4585337	3943385	7022901	178,1
Okopowe pastewne Feed root plants	104160	128848	84700	65,7
Siano ^b : Hay ^b :				
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	6175612	4783535	5854221	122,4
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	1159308	717609	795432	110,8

^a łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green fodder into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.2. **Zbiory głównych ziemiopłodów (dok.)**Table. 3.2. **Main crops production (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
		w dt	in dt	2018=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
Zboża Cereals	12424126	9912411	14313020	144,4
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	11966073	9452324	12781470	135,2
pszenica wheat	5476115	3839270	4910170	127,9
żyto rye	1953843	1715799	2212382	128,9
jęczmień barley	1370633	1215708	1587967	130,6
owies oats	740244	658560	713458	108,3
pszenżyto triticale	2194894	1665096	2880777	173,0
gryka buckwheat	138300	107569	127607	118,6
proso millet	33431	8815	14318	162,4
pozostałe zbożowe other cereals	–	–	235	.
kukurydza na ziarno maize for grain	286322	343703	1389390	404,2
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	279563	230277	367233	159,5
jadalne consumer	60388	19373	85716	442,5
pastewne feed	201914	193479	251725	130,1
Ziemniaki Potatoes	2741645	3618940	2353200	65,0
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	1553877	1020747	1216976	119,2
Buraki cukrowe Sugar beets	5405652	4854343	6168580	127,1
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	2085500	2395282	6168580	257,5
Okopowe pastewne Feed root plants	104160	128848	84700	65,7
Siano ^b : Hay ^b :				
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	5719066	4292636	5295477	123,4
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	1088761	612773	683073	111,5

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green fodder into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.3. **Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów**
 Table. 3.3. Share of private farms in main crops production

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019
	w % in %		
Zboża Cereals	69,7	69,7	72,8
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	70,1	71,0	72,6
pszenica wheat	59,6	59,6	60,5
żyto rye	85,7	85,0	82,9
jęczmień barley	67,5	66,6	69,6
owies oats	93,5	93,4	95,4
pszenżyto triticale	85,5	85,2	87,4
gryka buckwheat	92,7	93,7	93,3
proso millet	99,3	100,0	99,7
pozostałe zbożowe other cereals	-	-	5,8
kukurydza na ziarno maize for grain	51,5	43,4	72,9
Strączkowe na nasiona ^a : Pulses for grain ^a :	76,9	76,8	82,9
jadalne consumer	75,1	68,9	72,4
pastewne feed	77,0	79,4	85,6
Ziemniaki Potatoes	85,5	88,8	87,0
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	57,3	58,1	63,3
Buraki cukrowe Sugar beets	64,8	64,8	68,6
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	45,5	60,7	87,8
Okopowe pastewne Feed root plants	100,0	100,0	100,0
Siano ^b : Hay ^b :			
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	92,6	89,7	90,5
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	93,9	85,4	85,9

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.
^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green fodder into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.4. **Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)**

Table. 3.4. Consumption of mineral, chemical and lime fertilizers in marketing years (in terms of pure ingredient)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2017/2018
				=100
OGÓŁEM TOTAL W tonach In tonnes				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	109312	95244	108741	114,2
azotowe (N) nitrogen (N)	64547	54408	63770	117,2
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	16466	15015	16443	109,5
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	28300	25821	28527	110,5
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	62361	36303	49469	136,3
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	25786	14866	23966	161,2
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	134,5	115,5	127,0	110,0
azotowe (N) nitrogen (N)	79,4	66,0	74,5	112,9
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	20,3	18,2	19,2	105,5
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	34,8	31,3	33,3	106,4
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	76,7	44,0	57,8	131,4
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	31,7	18,0	28,0	155,6
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS W tonach In tonnes				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	77196	66159	81340	122,9
azotowe (N) nitrogen (N)	43992	34913	44586	127,7
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	12460	11129	13559	121,8
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	20744	20116	23195	115,3
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	47159	24852	39640	159,5
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	21310	9923	19301	194,5
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	122,6	101,7	117,4	115,4
azotowe (N) nitrogen (N)	69,8	53,7	64,4	119,9
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	19,8	17,1	19,6	114,6
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	32,9	30,9	33,5	108,4
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	74,9	38,2	57,2	149,7
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	33,8	15,3	27,9	182,4

Tablica. 3.5. Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych

Table. 3.5. Area, production and yields of field vegetables

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2016	2017	2018	2017=100	2016	2017	2018	2017=100
POWIERZCHNIA w hektarach AREA in hectares								
OGÓŁEM TOTAL	2856	2 836	2669	94,1	2465	2482	2502	100,8
Kapusta Cabbages	456	462	457	98,9	455	460	450	97,8
Kalafiory Cauliflowers	86	86	91	105,8	85	86	90	104,7
Cebula Onions	269	271	260	95,9	268	270	260	96,3
Marchew jadalna Edible carrots	553	550	537	97,6	546	544	530	97,4
Buraki ćwikłowe Red beets	255	257	287	111,7	248	249	280	112,4
Ogórki Cucumbers	219	220	209	95,0	218	219	208	95,0
Pomidory Tomatoes	41	48	89	185,4	41	48	89	185,4
Pozostałe ^a Others ^a	977	942	739	78,5	603	606	595	98,2
ZBIORY w tonach PRODUCTION in tonnes								
OGÓŁEM TOTAL	70879	62109	56977	91,7	69645	60362	56123	93,0
Kapusta Cabbages	22023	18935	16490	87,1	21980	18925	16290	86,1
Kalafiory Cauliflowers	1892	1675	1584	94,6	1892	1674	1583	94,6
Cebula Onions	5382	4539	4113	90,6	5382	4538	4110	90,6
Marchew jadalna Edible carrots	17866	15505	14686	94,7	17769	15399	14520	94,3
Buraki ćwikłowe Red beets	9216	8045	9042	112,4	9145	7822	8764	112,0
Ogórki Cucumbers	3857	3377	2581	76,4	3857	3376	2580	76,4
Pomidory Tomatoes	778	695	1150	165,5	778	695	1150	165,5
Pozostałe ^a Others ^a	9864	9338	7331	78,5	8842	7934	7126	89,8

^a Selery, pory, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne.

^a Celery, leek, parsley, radish, lettuce, rhubarb, asparagus and others.

Tablica. 3.5. Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (dok.)

Table. 3.5. Area, production and yields of field vegetables (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2016	2017	2018	2017=100	2016	2017	2018	2017=100
	PLONY z 1 ha w dt YIELDS from 1 ha in dt							
Kapusta Cabbages	483	410	361	88,0	484	412	362	87,9
Kalafiory Cauliflowers	175	194	175	90,2	222	194	175	90,2
Cebula Onions	200	167	158	94,6	201	168	158	94,0
Marchew jadalna Edible carrots	323	282	273	96,8	325	283	274	96,8
Buraki ćwikłowe Red beets	361	313	315	100,6	369	314	313	99,7
Ogórki Cucumbers	176	154	124	80,5	177	154	124	80,5
Pomidory Tomatoes	191	144	129	89,6	191	144	129	89,6
Pozostałe ^a Others ^a	101	99	99	100,0	147	131	120	91,6

^a Selery, pory, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne.^a Celery, leek, parsley, radish, lettuce, rhubarb, asparagus and others.

Tablica. 3.6. Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew

Table. 3.6. Area, production and yields of fruits from trees

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2017	2018	2019	2018=100	2017	2018	2019	2018=100
	POWIERZCHNIA w hektarach AREA in hectares							
OGÓŁEM TOTAL	10171	10101	9280	91,9	9982	9915	9129	92,1
Jabłonie Apple trees	8468	8394	7631	90,9	8310	8241	7500	91,0
Grusze Pear trees	169	171	166	97,1	163	164	160	97,6
Śliwy Plum trees	210	209	206	98,6	209	208	205	98,6
Wiśnie Sour cherry trees	351	351	341	97,2	350	350	340	97,1
Czereśnie Sweet cherry trees	616	617	602	97,6	593	594	590	99,3
Pozostałe ^a Others ^a	357	358	334	93,3	357	358	334	93,3

^a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie.^a Peaches, apricots i italian nuts.

Tablica. 3.6. **Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (dok.)**

Table. 3.6. Area, production and yields of fruits from trees (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2017	2018	2019	2018=100	2017	2018	2019	2018=100
ZBIORY w tonach ^b PRODUCTION in tonnes ^b								
OGÓŁEM TOTAL	25841	44627	40766	91,3	24971	42091	39796	94,5
Jabłonie Apple trees	23165	39322	36322	92,4	22311	36859	35385	96,0
Grusze Pear trees	397	616	559	90,7	388	594	540	90,9
Śliwy Plum trees	402	763	662	86,8	401	749	660	88,1
Wiśnie Sour cherry trees	386	870	754	86,7	382	862	748	86,8
Czereśnie Sweet cherry trees	555	1315	1042	79,2	553	1286	1036	80,6
Pozostałe ^a Others ^a	936	1742	1427	81,9	936	1742	1427	81,9
PLONY z 1 ha w dt YIELDS from 1 ha in dt								
Jabłonie Apple trees	27,4	46,8	47,6	101,7	26,8	44,7	47,2	105,6
Grusze Pear trees	23,5	36	33,6	93,3	23,8	36,2	33,8	93,4
Śliwy Plum trees	19,2	36,5	32,1	87,9	19,2	36	32,2	89,4
Wiśnie Sour cherry trees	11	24,7	22,1	89,5	10,9	24,6	22	89,4
Czereśnie Sweet cherry trees	9	21,3	17,3	81,2	9,3	21,7	17,6	81,1
Pozostałe ^a Others ^a	26,2	48,7	42,7	87,7	26,2	48,7	42,7	87,7

^a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie. ^b Od 2016 r. nie uwzględnia się produkcji poza sadami.

^a Peaches, apricots i Italian nuts. ^b Since 2016 production outside of orchards is not taken into account.

Tablica. 3.7. **Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych**
 Table. 3.7. **Area, production and yields of fruits from fruit bushes and berry plantations**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2017	2018	2019	2018=100	2017	2018	2019	2018=100
POWIERZCHNIA w hektarach AREA in hectares								
OGÓŁEM TOTAL	6730	7418	7207	97,2	6300	6973	6789	97,4
Truskawki Strawberries	2010	1950	1947	99,8	1985	1925	1925	100,0
Maliny ^a Raspberries ^a	1496	1 497	1495	99,9	1481	1 482	1480	99,9
Porzeczki Currants	1617	1 579	1474	93,4	1616	1 578	1474	93,4
Agrest Gooseberry	89	89	80	89,9	89	89	80	89,9
Pozostałe Others	1519	2 304	2211	96,0	1129	1 899	1830	96,4
ZBIORY w tonach PRODUCTION in tonnes								
OGÓŁEM TOTAL	17562	20826	21870	105,0	15616	18303	19515	106,6
Truskawki Strawberries	4035	4464	4436	99,4	3953	4304	4350	101,1
Maliny ^a Raspberries ^a	3172	3551	2859	80,5	3163	3475	2850	82,0
Porzeczki Currants	4858	6174	4920	79,7	4858	6174	4920	79,7
Agrest Gooseberry	246	292	237	81,2	246	292	237	81,2
Pozostałe Others	5251	6346	9418	148,4	3397	4058	7158	176,4
PLONY z 1 ha w dt YIELDS from 1 ha in dt								
Truskawki Strawberries	20,1	22,9	22,8	99,6	19,9	22,4	22,6	100,9
Maliny ^a Raspberries ^a	21,2	23,7	19,1	80,6	21,4	23,5	19,3	82,1
Porzeczki Currants	30,1	39,1	33,4	85,4	30,1	39,1	33,4	85,4
Agrest Gooseberry	27,7	32,9	29,6	90,0	27,7	32,9	29,6	90,0
Pozostałe Others	34,6	27,5	42,6	154,9	30,1	21,4	39,1	182,7

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

^a Thornless blackberry.

Tablica. 3.8. **Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych**
 Table. 3.8. Production of additional feeds and green fertilizers area

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2018		2019	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms
Produkcja pasz dodatkowych w decytonach Poduction of additional feeds in decitons				
Wysłodki buraczane Beet pulp	3483217	2164200	4493316	3084290
Liście okopowych ogółem Root plants leaves	3521871	2202854	4518726	3109700
buraków cukrowych sugar beets	3483217	2164200	4493316	3084290
okopowych pastewnych feed root plants	38654	38654	25410	25410
Plewy motylkowych Legumes chaff	50030	46330	60312	53760
Słoma strączkowych Pulses straw	326176	253085	389793	337820
Poplony i wsiewki na paszę Aftercrop and undersown for feeds	4800	4800	4847	4847
Powierzchnia nawozów zielonych w hektarach Natural fertilizers area in hectares				
Nawozy zielone w plonie głównym Natural fertilizers in main yield	2113	1496	1541	1538
strączkowe na przeoranie legumes for ploughing	1109	1099	1242	1242
motylkowe drobnonasienne, trawy i inne pastewne na przeoranie papilionaceous small grain, grasses and other herbaceous for ploughing	1004	397	299	296

4. Produkcja zwierzęca

4. Animal production

Tablica. 4.1. **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu ^a**
Stan w czerwcu

Table. 4.1. **Stocks of cattle, pigs, sheeps and poultry ^a**
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	2018=100
OGÓŁEM TOTAL W sztukach In heads				
Bydło Cattle	101157	110691	107493	97,1
w tym krowy of which cows	38880	41515	42156	101,5
Trzoda chlewna Pigs	284147	304202	251522	82,7
w tym lochy of which sows	28444	28149	23892	84,9
Owce Sheep	4894	5166	7630	147,7
Drób Poultry	12134981	12699420	12316051	97,0
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach Per 100 ha agricultural land in heads				
Bydło Cattle	12,4	13,4	12,6	94,0
w tym krowy of which cows	4,8	5,0	4,9	98,0
Trzoda chlewna Pigs	35,0	36,9	29,4	79,7
w tym lochy of which sows	3,5	3,4	2,8	82,4
Owce Sheep	0,6	0,6	0,9	150,0
Drób Poultry	1492,8	1539,4	1438,7	93,5
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS W sztukach In heads				
Bydło Cattle	79095	78211	82140	105,0
w tym krowy of which cows	29979	31281	31896	102,0
Trzoda chlewna Pigs	103249	122713	88256	71,9
w tym lochy of which sows	5015	4696	2799	59,6
Owce Sheep	3317	3474	5968	171,8
Drób Poultry	6224156	7575012	11106350	146,0

^a W wieku powyżej 2 tygodni.

^a Aged over 2 weeks.

Tablica. 4.1. **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu ^a (dok.)
Stan w czerwcu**

Table. 4.1. **Stocks of cattle, pigs, sheep and poultry ^a (cont.)
As of June**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	2018=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.) OF WHICH INDIVIDUAL FARMS (cont.) W % ogółem In % of total				
Bydło Cattle	78,2	70,7	76,4	108,1
w tym krowy of which cows	77,1	75,3	75,7	100,5
Trzoda chlewna Pigs	36,3	40,3	35,1	87,1
w tym lochy of which sows	17,6	16,7	11,7	70,1
Owce Sheep	67,8	67,2	78,2	116,4
Drób Poultry	51,3	59,6	90,2	151,3
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach Per 100 ha of agricultural land in heads				
Bydło Cattle	12,6	12,0	11,9	99,2
w tym krowy of which cows	4,8	4,8	4,6	95,8
Trzoda chlewna Pigs	16,4	18,9	12,7	67,2
w tym lochy of which sows	0,8	0,7	0,4	57,1
Owce Sheep	0,5	0,5	0,9	180,0
Drób Poultry	988,1	1164,5	1603,5	137,7

^a W wieku powyżej 2 tygodni.

^a Aged over 2 weeks.

Tablica. 4.2. **Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu miesiąca

Table. 4.2. Cattle stocks by age and categories
 As of the end of month

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS			Ogółem Grand Total	Cielęta w wieku poniżej 1 roku Calves under 1 year	Młode bydło w wieku 1–2 lat Young cattle aged 1–2 years	Bydło w wieku 2 lata i więcej Cattle aged 2 years and over	
						razem total	w tym krowy of which cows
OGÓŁEM TOTAL W sztukach In heads							
2017	czerwiec	June	101157	30030	23872	47255	38880
	grudzień	December	92529	25510	22364	44655	38436
2018	czerwiec	June	110691	33021	27591	50079	41515
	grudzień	December	107000	31332	26166	49502	41856
2019	czerwiec	June	107493	31370	25707	50417	42156
	grudzień	December	104530	30959	23247	50324	41407
2018 = 100	czerwiec	June	97,1	95,0	93,2	100,7	101,5
	grudzień	December	97,7	98,8	88,8	101,7	98,9
W odsetkach In percent							
2017	czerwiec	June	100,0	29,7	23,6	46,7	38,4
	grudzień	December	100,0	27,6	24,2	48,3	41,5
2018	czerwiec	June	100,0	29,8	24,9	45,2	37,5
	grudzień	December	100,0	29,3	24,5	46,3	39,1
2019	czerwiec	June	100,0	29,2	23,9	46,9	39,2
	grudzień	December	100,0	29,6	22,3	48,1	39,6
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS W sztukach In heads							
2017	czerwiec	June	79095	23056	18866	37173	29979
	grudzień	December	71004	18969	17493	34 542	29468
2018	czerwiec	June	78211	22676	17583	37952	31281
	grudzień	December	73612	19222	16747	37643	31183
2019	czerwiec	June	82140	23646	19777	38718	31896
	grudzień	December	75490	21240	16000	38250	31650
2018 = 100	czerwiec	June	105,0	104,3	112,5	102,0	102,0
	grudzień	December	102,6	110,5	95,5	101,6	101,5
W odsetkach In percent							
2017	czerwiec	June	100,0	29,1	23,9	47,0	37,9
	grudzień	December	100,0	26,7	24,6	48,6	41,5
2018	czerwiec	June	100,0	29,0	22,5	48,5	40,0
	grudzień	December	100,0	26,1	22,8	51,1	42,4
2019	czerwiec	June	100,0	28,8	24,1	47,1	38,8
	grudzień	December	100,0	28,1	21,2	50,7	41,9

Tablica. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu miesiąca

Table. 4.3. Pigs stocks by age and categories
As of the end of month

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more			
				na ubój for slaughter	na chów for breeding		
					razem total	lochy sows	
						razem total	w tym prośne mated sows

OGÓŁEM TOTAL
W sztukach In heads

2017	marzec March	277608	53760	53760	89237	28013	27752	17703
	czerwiec June	284147	337820	337820	69038	28701	28444	18782
	grudzień December	279356	4847	4847	90804	29060	28810	18287
2018	marzec March	304014	113258	74097	87195	29463	29160	17203
	czerwiec June	304202	97098	86078	92610	28415	28149	18314
	grudzień December	268935	89726	73600	81771	23838	23593	16179
2019	czerwiec June	251522	89364	58526	79549	24082	23892	16868
	grudzień December	255697	73384	72819	83835	25659	25448	15901
2018 = 100	czerwiec June	82,7	92,0	68,0	85,9	84,8	84,9	92,1
	grudzień December	95,1	81,8	98,9	102,5	107,6	107,9	98,3

W odsetkach In percent

2017	marzec March	100,0	36,6	21,1	32,2	10,1	10,0	6,4
	czerwiec June	100,0	37,5	28,1	24,3	10,1	10,0	6,6
	grudzień December	100,0	29,2	27,9	32,5	10,4	10,3	6,5
2018	marzec March	100,0	37,3	24,3	28,7	9,7	9,6	5,7
	czerwiec June	100,0	31,9	28,3	30,5	9,3	9,3	6,0
	grudzień December	100,0	33,3	27,4	30,4	8,9	8,8	6,0
2019	czerwiec June	100,0	35,5	23,3	31,6	9,6	9,5	6,7
	grudzień December	100,0	28,7	28,5	32,8	10,0	10,0	6,2

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS
W sztukach In heads

2017	marzec March	103091	31375	24997	42344	4375	4215	2762
	czerwiec June	103249	33963	34967	29151	5167	5015	3317
	grudzień December	96706	19214	35980	36642	4871	4736	2845
2018	marzec March	113736	34176	28078	46735	4746	4556	2931
	czerwiec June	122713	30620	46459	40793	4840	4696	2840
	grudzień December	89031	14253	32040	39340	3398	3254	2005
2019	czerwiec June	88256	28567	29477	27312	2899	2799	2014
	grudzień December	104058	29329	23224	48841	2664	2555	1847
2018 = 100	czerwiec June	71,9	93,3	63,4	67,0	59,9	59,6	70,9
	grudzień December	116,9	205,8	72,5	124,2	78,4	78,5	92,1

Tablica. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych (dok.)
Stan w końcu miesiąca**

Table. 4.3. **Pigs stocks by age and categories (cont.)
As of the end of month**

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more			
				na ubój for slaughter	na chów for breeding		
					razem total	lochy sows	
						razem total	w tym prośne mated sows

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.) OF WHICH INDIVIDUAL FARMS (cont.)
W odsetkach In percent

2017	marzec	March	100,0	30,4	24,3	41,1	4,2	4,1	2,7
	czerwiec	June	100,0	32,9	33,9	28,2	5,0	4,9	3,2
	grudzień	December	100,0	19,9	37,2	37,9	5,0	4,9	2,9
2018	marzec	March	100,0	30,0	24,7	41,1	4,2	4,0	2,6
	czerwiec	June	100,0	25,0	37,9	33,2	3,9	3,8	2,3
	grudzień	December	100,0	16,0	36,0	44,2	3,8	3,7	2,3
2019	czerwiec	June	100,0	32,4	33,4	30,9	3,3	3,2	2,3
	grudzień	December	100,0	28,2	22,3	46,9	2,6	2,5	1,8

U w a g a. Od 2019 r. badanie pogłowia świń odbywa się w czerwcu i grudniu.
N o t e. Since 2019, the pig survey has been carried out twice a year: in June and December.

Tablica. 4.4. **Drób^a
Stan w czerwcu**

Table. 4.4. **Poultry^a
As of June**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms
Kury w tys. szt. Hens in thousand heads	11828,1	12378,7	12023,8	10814,1
w tym nioski of which laying hens	1431,8	1520,5	1479,8	965,8
Gęsi w tys. szt. Geese in thousand heads	38,1	38,7	41,4	41,4
Indyki w tys. szt. Turkeys in thousand heads	194,8	198,6	165,8	165,8
Kaczki ^b w tys. szt. Ducks ^b in thousand heads	74,1	74,0	85,1	85,1
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt. Hens per 100 ha of agricultural land in heads	14550,0	1500,6	1404,5	93,6
w tym nioski of which laying hens	176,1	184,3	172,9	93,8

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.
^a Aged 2 weeks and over. ^b Including other poultry.

Tablica. 4.5. **Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych**

Table. 4.5. Production of main animal products

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018
Żywiec rzeźny ogółem ^a w wadze żywej w tys. ton Animals for slaughter ^a in live weight in thousand tonnes	224,9	219,0	239,0
w tym: of which:			
wołowy (bez cielęcego) cattle (excluding calves)	9,9	9,2	11,7
cielęcy calves	0,3	0,1	-0,1
wieprzowy pigs	51,2	53,8	43,2
drobiowy poultry	163,4	155,9	184,2
Żywiec rzeźny ogółem ^b w przeliczeniu na mięso w tys. ton Animals for slaughter ^b in terms of meat in thousand tonnes	172,6	168,6	193,1
na 1 ha użytków rolnych w kg per 1 ha of agricultural land in kg	203,0	207,4	234,1
Mleko krowie w mln litrów Cow milk in million litres	147,1	135,5	151,0
na 1 ha użytków rolnych w litrach per 1 ha of agricultural land in litres	173	167	183,0
przeciętny roczny udój od 1 krowy w litrach average annual quantity of milk per cow in litres	3831	3540	2898

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna – w wadze poubojowej ciepłej (wbc); łącznie z tłuszczami i podrobami.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goats, rabbits and game – in warm post-slaughter weight; including fats and pluck.

5. Skup ważniejszych produktów rolnych i ceny w rolnictwie

5. Procurement of main agricultural products and prices in agriculture

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych**
Table. 5.1. Procurement of main agricultural products

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	2018=100
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża w tonach Cereals in tonnes	1277414	1052598	1077709	102,4
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	1222435	970890	929665	95,8
pszenica wheat	755017	526501	432558	82,2
żyto rye	168940	143451	189985	132,4
jęczmień barley	92391	87638	98201	112,1
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	35341	24664	20298	82,3
pszenżyto triticale	170746	188636	188623	100,0
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	2643	780	520	66,7
Ziemniaki w tonach Potatoes in tonnes	145501	134583	143799	106,8
Buraki cukrowe w tonach Sugar beets in tonnes	833598	750012	878734	117,2
Rzepak i rzepik w tonach Rape and turnip rape in tonnes	99145	95312	76469	80,2
Warzywa w tonach Vegetables in tonnes	8568	6682	3394	50,8
Owoce w tonach Fruits in tonnes	6777	12081	3771	31,2
Żywiec rzeźny ^a w tonach Animals for slaughter ^a in tonnes	210097	230271	232424	100,9
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	7107	8593	7586	88,3
cielęta calves	124	57	40	70,2
trzoda chlewna pigs	47386	38491	32494	84,4
drób poultry	155460	183123	192286	105,0
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes	149533	172393	174159	101,0
Mleko krowie w tys. litrów Cow milk in thousand litres	133090	124850	133536	107,0

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)**
Table. 5.1. Procurement of main agricultural products (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	2018=100
I półrocze half year				
Zboża w tonach Cereal in tonnes	462139	389222	297674	76,5
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	445773	382139	223888	58,6
pszenica wheat	307281	226272	115174	50,9
żyto rye	53939	53311	43404	81,4
jęczmień barley	27000	23977	20823	86,8
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	4758	6511	2603	40,0
pszenżyto triticale	52795	72068	41884	58,1
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	1000	377	60	15,9
Ziemniaki w tonach Potatoes in tonnes	20090	18289	14045	76,8
Buraki cukrowe w tonach Sugar beets in tonnes	-	774	-	.
Rzepak i rzepik w tonach Rape and turnip rape in tonnes	6667	13418	5201	38,8
Warzywa w tonach Vegetables in tonnes	3108	2068	1200	58,0
Owoce w tonach Fruits in tonnes	2836	2822	1272	45,1
Żywiec rzeźny ^a w tonach Animals for slaughter ^a in tonnes	111657	113440	112430	99,1
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	3414	3119	3340	107,1
cielęta calves	103	32	22	68,8
trzoda chlewna pigs	23897	19522	16352	83,8
drób poultry	84232	90765	92705	102,1
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes	79429	85234	84330	98,9
Mleko krowie w tys. litrów Cow milk in thousand litres	67633	62459	66901	107,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)**
Table. 5.1. Procurement of main agricultural products (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	2018=100
II półrocze II half year				
Zboża w tonach Cereals in tonnes	815275	663376	780035	117,6
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	776662	588751	705777	119,9
pszenica wheat	447736	300229	317384	105,7
żyto rye	115001	90140	146581	162,6
jęczmień barley	65391	63661	77378	121,5
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	17845	18153	17695	97,5
pszenżyto triticale	117951	116568	146739	125,9
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	1643	403	460	114,1
Ziemniaki w tonach Potatoes in tonnes	125411	116294	129754	111,6
Buraki cukrowe w tonach Sugar beets in tonnes	833598	749238	878734	117,3
Rzepak i rzepik w tonach Rape and turnip rape in tonnes	92478	81894	71268	87,0
Warzywa w tonach Vegetables in tonnes	5460	4614	2194	47,6
Owoce w tonach Fruits in tonnes	3941	9259	2499	27,0
Żywiec rzeźny ^a w tonach Animals for slaughter ^a in tonnes	98440	116831	119994	102,7
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	3693	5474	4246	77,6
cielęta calves	21	25	18	72,0
trzoda chlewna pigs	23489	18969	16142	85,1
drób poultry	71228	92358	99581	107,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes	70104	87159	89829	103,1
Mleko krowie w tys. litrów Cow milk in thousand litres	65457	62391	66635	106,8

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)**
Table. 5.1. Procurement of main agricultural products (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	2018=100
Z LICZBY OGÓŁEM – GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF TOTAL – INDIVIDUAL FARMS				
Zboża w tonach Cereals in tonnes	988009	808246	750919	92,9
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	947019	767772	622392	81,1
pszenica wheat	566604	386221	265940	68,9
żyto rye	144140	128329	142830	111,3
jęczmień barley	61496	62055	45588	73,5
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	33173	22136	18754	84,7
pszenżyto triticale	141606	169031	149280	88,3
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	1412	328	76	23,2
Ziemniaki w tonach Potatoes in tonnes	68807	133779	128087	95,7
Buraki cukrowe w tonach Sugar beets in tonnes	473173	486208	596929	122,8
Rzepak i rzepik w tonach Rape and turnip rape in tonnes	69553	61367	46913	76,4
Warzywa w tonach Vegetables in tonnes	8398	6269	2729	43,5
Owoce w tonach Fruits in tonnes	6552	10022	3220	32,1
Żywiec rzeźny ^a w tonach Animals for slaughter ^a in tonnes	152368	86418	198410	229,6
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	5552	4334	4117	95,0
cielęta calves	124	8	9	112,5
trzoda chlewna pigs	29536	17513	13986	79,9
drób poultry	117137	64559	180288	279,3
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes	107937	64424	148920	231,2
Mleko krowie w tys. litrów Cow milk in thousand litres	89330	63988	78648	122,9

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.2. **Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)**
 Table. 5.2. Procurement value of agricultural products (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2017	2019	2018=100
	W tysiącach złotych In thousand PLN			
OGÓŁEM TOTAL	2217184	2201376	2190642	99,5
Produkty roślinne Crop products	1159831	1118249	1051319	94,0
w tym: zboża of which: cereals	792186	727589	749733	103,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with mixed cereals	765579	671411	639231	95,2
ziemniaki potatoes	42770	41950	50068	119,4
Produkty zwierzęce Animal products	1057353	1083126	1139323	105,2
w tym: zwierze rzeźny ^a of which: animal for slaughter ^a	832276	888484	910113	102,4
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	47388	64905	49528	76,3
trzoda chlewna pigs	244725	173423	175858	101,4
drób poultry	539141	649662	684296	105,3
mleko krowie cow milk	186605	167852	176632	105,2
Na 1 ha użytków rolnych w zł Per 1 ha of agricultural land in PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2727	2669	2559	95,9
Produkty roślinne Crop products	1427	1356	1228	90,6
w tym: zboża of which: cereals	974	882	876	99,3
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with mixed cereals	942	814	747	91,7
ziemniaki potatoes	53	51	58	115,0
Produkty zwierzęce Animal products	1301	1313	1331	101,4
w tym: zwierze rzeźny ^a of which: animal for slaughter ^a	1024	1077	1063	98,7
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	58	79	58	73,5
trzoda chlewna pigs	301	210	205	97,7
drób poultry	663	788	799	101,5
mleko krowie cow milk	230	203	206	101,4

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight.

Tablica. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych**
 Table. 5.3. **Average procurement prices of main agricultural products**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
		w zł	in PLN	2018=100
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża za 1 dt Cereals per dt	62,02	69,12	69,57	100,7
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	62,43	68,90	68,71	99,7
pszenica wheat	66,19	72,28	72,90	100,9
żyto rye	54,20	62,84	62,88	100,1
jęczmień barley	57,17	64,80	64,62	99,7
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	51,07	54,19	59,69	110,1
pszenżyto triticale	59,14	67,92	68,1	100,3
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	92,48	314,58	81,06	25,8
Ziemniaki za 1 dt Potatoes per dt	29,40	31,17	34,82	111,7
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej) Animals for slaughter – per kg (in live weight)				
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	6,67	7,55	6,53	86,5
trzoda chlewna pigs	5,16	4,51	5,41	120,0
drób poultry	3,47	3,55	3,56	100,3
Mleko krowie za 100 litrów Cow milk per 100 l	140,21	134,44	132,27	98,4
I półrocze I half year				
Zboża za 1 dt Cereals per dt	65,05	63,75	80,01	125,5
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	65,12	63,76	79,22	124,2
pszenica wheat	68,07	65,45	81,62	124,7
żyto rye	55,46	59,13	75,34	127,4
jęczmień barley	59,53	61,54	76,55	124,4
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	54,47	52,17	74,82	143,4
pszenżyto triticale	61,62	63,63	78,25	123,0
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	73,42	97,16	125,00	128,7

Tablica. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (dok.)**

Table. 5.3. Average procurement prices of main agricultural products (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017	2018	2019	
		w zł	in PLN	2018=100
I półrocze (dok.) I half year (cont.)				
Ziemniaki za 1 dt Potatoes per dt	62,25	54,79	89,92	164,1
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej) Animals for slaughter – per kg (in live weight)				
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	6,51	7,00	6,58	94,0
trzoda chlewna pigs	5,26	4,53	5,03	111,0
drób poultry	3,43	3,46	3,51	101,4
Mleko krowie za 100 litrów Cow milk per 100 l	133,95	133,44	133,42	100,0
II półrocze II half year				
Zboża za 1 dt Cereals per dt	60,30	72,28	65,58	90,7
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	60,88	72,24	65,38	90,5
pszenica wheat	64,89	77,42	69,73	90,1
żyto rye	53,61	65,03	59,18	91,0
jęczmień barley	56,19	66,03	61,41	93,0
owies z mieszankami zbożowymi oats with mixed cereals	50,54	54,92	57,46	104,6
pszenżyto triticale	58,03	70,57	65,21	92,4
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	104,08	517,98	75,33	14,5
Ziemniaki za 1 dt Potatoes per dt	24,13	27,46	28,85	105,1
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej) Animals for slaughter – per kg (in live weight)				
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	6,81	7,87	6,49	82,5
trzoda chlewna pigs	5,07	4,48	5,80	129,5
drób poultry	3,51	3,63	3,60	99,2
Mleko krowie za 100 litrów Cow milk per 100 l	146,67	135,45	131,12	96,8

Tablica. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy**
Table. 5.4. Average procurement prices of main agricultural products by months

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego) Cereal grains ^a (excluding sowing seed)			Żywiec rzeźny Animals for slaughter		Mleko krowie w zł za 1 hl Cow milk in PLN per 1 hl
		razem total	w tym of which		bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	trzoda chlewna pigs	
			pszenica wheat	żyto rye			
		w zł za 1 dt in PLN per 1 dt		w zł za 1 kg in PLN per 1 kg			
2017	I	64,37	67,97	57,34	6,36	5,00	135,51
	II	64,88	68,81	56,91	6,50	4,92	134,24
	III	67,24	69,90	57,14	6,37	5,05	136,84
	IV	65,84	68,69	58,37	6,75	5,49	131,70
	V	70,00	72,89	59,77	6,75	5,66	131,82
	VI	68,61	72,48	58,85	6,94	5,71	132,92
	VII	61,35	73,53	60,74	6,73	5,61	135,87
	VIII	59,21	64,12	52,33	7,32	5,54	140,72
	IX	60,95	63,69	52,77	6,89	5,39	145,82
	X	61,63	64,13	54,86	7,03	4,94	149,60
	XI	62,88	65,04	56,26	6,92	4,79	153,45
	XII	64,38	66,42	57,55	7,54	4,70	156,68
	I-VI	65,12	68,07	55,46	6,51	5,26	133,95
	VII-XII	60,88	64,89	53,61	6,81	5,07	146,67
	I-XII	62,43	66,19	54,20	6,67	5,16	140,21
2018	I	64,36	66,30	58,35	7,61	4,41	144,45
	II	63,25	64,82	57,53	6,68	4,50	137,45
	III	64,22	65,65	58,47	7,16	4,73	133,95
	IV	64,53	65,60	58,39	6,95	4,61	131,02
	V	63,62	65,40	59,66	7,09	4,54	128,54
	VI	64,91	66,88	60,10	7,05	4,75	127,19
	VII	64,82	70,44	58,83	7,25	4,74	128,13
	VIII	71,04	75,43	65,65	6,88	4,88	129,21
	IX	78,91	83,95	72,18	7,11	4,81	132,62
	X	79,78	82,15	72,74	6,99	4,51	135,13
	XI	80,04	82,38	73,70	6,95	4,32	143,18
	XII	80,93	83,91	73,10	7,76	4,25	143,25
	I-VI	63,76	65,45	59,13	7,00	4,53	133,44
	VII-XII	72,24	77,42	65,03	7,87	4,48	135,45
	I-XII	68,90	72,28	62,84	7,55	4,51	134,44

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.
^a Basic consumer and for feeds cereals.

Tablica. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy (dok.)**
 Table. 5.4. **Average procurement prices of main agricultural products by months (cont.)**

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego) Cereal grains ^a (excluding sowing seed)			Żywiec rzeźny Animals for slaughter		Mleko krowie w zł za 1 hl Cow milk in PLN per 1 hl
		razem total	w tym of which		bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	trzoda chlewna pigs	
			pszenica wheat	żyto rye			
		w zł za 1 dt in PLN per 1 dt		w zł za 1 kg in PLN per 1 kg			
2019	I	80,53	82,71	74,48	7,13	4,18	137,31
	II	82,86	86,16	75,83	6,99	4,26	138,10
	III	79,18	81,30	69,19	7,23	4,55	136,38
	IV	78,98	81,65	77,00	7,00	5,64	132,76
	V	77,99	80,31	77,90	6,72	5,81	130,71
	VI	75,79	76,23	72,95	6,98	5,77	127,48
	VII	66,32	71,57	62,65	6,52	5,66	126,20
	VIII	64,77	68,89	60,77	6,77	5,81	125,36
	IX	65,58	67,93	59,08	6,45	5,89	128,45
	X	65,40	68,43	56,27	6,43	5,82	130,33
	XI	65,81	69,29	55,18	6,57	5,73	136,74
	XII	66,84	70,98	62,40	6,71	6,09	138,94
	I-VI	79,22	81,62	75,34	6,58	5,03	133,42
	VII-XII	65,38	69,73	59,18	6,49	5,80	131,12
	I-XII	68,71	72,90	62,88	6,53	5,41	132,27

2018 = 100

2019	I	125,1	124,8	127,6	93,7	94,8	95,1
	II	131,0	132,9	131,8	104,6	94,7	100,5
	III	123,3	123,8	118,3	101,0	96,2	101,8
	IV	122,4	124,5	131,9	100,7	122,3	101,3
	V	122,6	122,8	130,6	94,8	128,0	101,7
	VI	116,8	114,0	121,4	99,0	121,5	100,2
	VII	102,3	101,6	106,5	89,9	119,4	98,5
	VIII	91,2	91,3	92,6	98,4	119,1	97,0
	IX	83,1	80,9	81,9	90,7	122,5	96,9
	X	82,0	83,3	77,4	92,0	129,0	96,4
	XI	82,2	84,1	74,9	94,5	132,6	95,5
	XII	82,6	84,6	85,4	86,5	143,3	97,0
	I-VI	124,2	124,7	127,4	94,0	111,0	100,0
	VII-XII	90,5	90,1	91,0	82,5	129,5	96,8
	I-XII	99,7	100,9	100,1	86,5	120,0	98,4

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.^a Basic consumer and for feeds cereals.

U w a g a : Ceny miesięczne – wg meldunków; roczne i półroczne – wg sprawozdań.

Note: Monthly prices – according to registration; annual, semi-annual – according to reports.

Tablica. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach**

Table. 5.5. Average marketplace prices received by farmers

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziemniopłaty – za 1 dt Crops – per dt		
		ziarno zbóż cereal grain		ziemniaki potatoes
		pszenicy wheat	żyta rye	
		w zł in PLN		
2017	I	93,33	.	98,48
	II	93,33	.	95,96
	III	93,33	.	103,44
	IV	86,67	.	98,34
	V	.	.	103,14
	VI	.	.	105,83
	VII	93,33	.	110,83
	VIII	.	.	128,90
	IX	93,33	.	106,63
	X	.	.	103,89
	XI	.	.	107,39
	XII	105,00	.	106,92
I–VI	91,67	.	100,87	
VII–XII	97,22	.	110,76	
I–XII	94,05	.	105,81	
2018	I	105,00	.	106,76
	II	100,00	.	104,04
	III	105,00	.	106,76
	IV	.	.	108,97
	V	100,00	.	108,65
	VI	100,00	.	116,25
	VII	.	.	111,11
	VIII	.	.	129,19
	IX	120,00	.	125,90
	X	110,00	.	127,77
	XI	115,00	.	123,95
	XII	.	.	137,84
I–VI	102,00	.	108,57	
VII–XII	115,00	.	125,96	
I–XII	106,88	.	117,27	

Tablica. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (dok.)**
 Table. 5.5. **Average marketplace prices received by farmers (cont.)**

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziemiopłody – za 1 dt Crops – per dt		
		ziarno zbóż cereal grain		ziemniaki potatoes
		pszenicy wheat	żyta rye	
		w zł in PLN		
2019	I	106,67	.	143,17
	II	113,33	.	157,99
	III	107,50	93,33	169,68
	IV	118,00	96,67	175,91
	V	115,00	.	221,35
	VI	122,00	.	201,11
	VII	115,00	.	196,25
	VIII	110,00	.	252,03
	IX	114,00	90,00	242,19
	X	112,50	86,67	225,25
	XI	112,50	90,00	215,25
	XII	112,50	90,00	217,46
	I–VI	113,75	95,00	178,20
	VII–XII	112,75	89,17	224,74
	I–XII	113,25	91,11	201,47

2018 = 100

2019	I	101,6	.	134,1
	II	113,3	.	151,9
	III	102,4	.	158,9
	IV	.	.	161,4
	V	115,0	.	203,7
	VI	122,0	.	173,0
	VII	.	.	176,6
	VIII	.	.	195,1
	IX	95,0	.	192,4
	X	102,3	.	176,3
	XI	97,8	.	173,7
	XII	.	.	157,8
	I–VI	111,5	.	164,1
	VII–XII	98,0	.	178,4
	I–XII	106,0	.	171,8

Tablica. 5.6. **Relacje cen wybranych produktów rolnych**
Table. 5.6. Relations between marketplace prices and procurement prices

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS	Relacje ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do cen Relations between procurement price of 1 kg of pigs for slaughter and retail prices					Relacje cen targowiskowych do cen skupu pszenicy Relations between marketplace prices and procurement prices of wheat
	1 kg żyta 1 kg of rye		1 kg ziemniaków na targowiskach 1 kg of potatoes on marketplaces	1 l mleka krowiego w skupie 1 l of cow milk in procurement		
	na targowiskach on marketplaces	w skupie in procurement				
2017	I	.	8,8	5,1	3,7	1,4
	II	.	8,6	5,1	3,7	1,3
	III	.	8,9	4,9	3,7	1,3
	IV	.	9,5	5,6	4,2	1,3
	V	.	9,4	5,5	4,3	.
	VI	.	9,7	5,4	4,3	.
	VII	.	9,2	5,1	4,1	1,3
	VIII	.	10,7	4,3	3,9	0,0
	IX	.	10,2	5,0	3,7	1,5
	X	.	9,0	4,8	3,3	.
	XI	.	8,6	4,5	3,1	.
	XII	.	8,1	4,4	3,0	1,6
2018	I	.	7,6	4,1	3,1	1,6
	II	.	7,8	4,3	3,3	1,5
	III	.	8,2	4,4	3,5	1,6
	IV	.	7,9	4,2	3,5	.
	V	.	7,6	4,2	3,5	1,5
	VI	.	7,9	4,1	3,7	1,5
	VII	.	8,0	4,3	3,7	.
	VIII	.	7,4	3,8	3,8	.
	IX	.	6,7	3,8	3,6	1,4
	X	.	6,2	3,5	3,3	1,3
	XI	.	5,8	3,5	3,0	1,4
	XII	.	5,8	3,1	3,0	.
2019	I	.	5,6	2,9	3,1	1,3
	II	.	5,6	2,7	3,1	1,3
	III	4,9	6,6	2,7	3,3	1,3
	IV	5,8	7,3	3,2	4,2	1,4
	V	.	7,4	2,6	4,4	1,4
	VI	.	7,9	2,9	4,5	1,6
	VII	.	9,0	2,9	4,5	1,6
	VIII	.	9,5	2,3	4,6	1,6
	IX	6,5	10,0	2,4	4,6	1,7
	X	6,7	10,4	2,6	4,5	1,7
	XI	6,4	10,4	2,7	4,2	1,6
	XII	6,8	9,8	2,8	4,4	1,6

Tablica. 5.7. **Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym**

Table. 5.7. Average prices of a arable area in private trading

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Grunty orne Arable land			
		ogółem total	dobrze (pszenno-buraczane) fertile	średnie (żytnio-ziemniaczane) medium fertile	słabe (piaszczyste) barren
Za 1 ha w zł Per ha in zł	2017	28963	37205	28686	22235
	2018	28143	34373	28582	23102
	2019	29005	35056	29267	22115
W przeliczeniu na żyto ^a w dt In terms of rye ^a in dt	2017
	2018
	2019	318,4	384,8	321,2	242,7

^a Według średnich rocznych cen na targowiskach.^a According to average yearly marketplace prices.

6. Agrometeorologia

6. Agrometeorology

Tablica. 6.1 **Charakterystyki meteorologiczne^a**

Table. 6.1. **Meteorological characteristics^a**

MIESIĄCE MONTHS	Temperatura powietrza Air temperature						Opady atmosferyczne Atmospheric precipitation			Usło- necznie- nie suma [godz.] Insola- tion, the sum in hours
	T średnia [°C] Average temp. in °C	odchyle- nie T śre- dniej od normy ^b [°C] deviation of the average temp. from the norm ^b in °C	T max [°C] max temp. in °C	T min [°C] min. temp. in °C	T min przy gruncie [°C] min. temp. by the ground in °C	liczba dni z T min przy gruncie <0°C number of days with min. temp. by the ground <0°C	suma [mm] the sum in mm	% normy ^b % of the norm ^b	liczba dni z opa- dem number of days with precipita- tion	

2018

styczeń January	2,5	2,6	10,8	-7,1	-8,8	15,0	61,7	150,0	20,3	31,6
luty February	-1,8	-2,2	7,1	-14,4	-16,5	26,7	10,3	34,3	11,3	107,5
marzec March	0,4	-3,0	16,0	-13,9	-16,8	23,7	50,6	129,3	15,7	145,8
kwiecień April	8,8	12,0	17,8	-0,7	-0,1	2,5	46,3	52,0	34,0	223,2
maj May	15,4	3,3	29,8	2,2	-1,0	2,7	17,9	36,7	5,7	369,8
czerwiec June	17,7	2,4	29,1	8,2	5,4	7,3	18,8	26,0	4,3	288,6
lipiec July	19,6	2,3	30,2	8,4	5,7	10,0	81,0	117,0	7,7	308,4
sierpień August	20,1	2,8	35,7	8,8	6,2	16,0	25,3	42,3	8,7	269,6
wrzesień September	15,6	2,2	29,6	4,5	2,5	6,3	25,1	44,7	8,3	212,5
październik October	10,8	1,8	23,4	1,0	-1,2	4,0	35,7	69,0	12,0	166,4
listopad November	5,2	0,9	16,0	-4,3	-6,6	15,0	15,9	33,0	6,3	68,7
grudzień December	3,7	2,4	10,9	-2,8	-4,6	11,3	62,8	124,7	22,7	9,4

2019

styczeń January	1,2	1,3	7,8	-8,4	-9,5	20,7	50,6	122,3	19,3	33,4
luty February	4,0	3,5	14,7	-3,7	-6,2	14,7	33,4	111,7	13,3	85,8
marzec March	6,2	2,9	17,3	-3,5	-6,2	9,3	47,4	120,3	18,7	91,4
kwiecień April	9,4	2,3	25,4	-2,3	-5,6	11,7	7,2	21,0	5,0	293,3
maj May	11,7	-0,5	25,2	0,3	-2,8	3,3	45,7	95,0	13,3	213,8
czerwiec June	20,6	5,3	36,2	10,0	7,1	17,7	43,4	66,7	8,3	348,5
lipiec July	18,2	0,9	31,0	9,5	6,9	6,7	42,5	55,6	12,3	256,3
sierpień August	19,2	2,0	30,9	9,1	6,9	9,3	42,8	67,3	12,7	256,3
wrzesień September	14,5	1,1	30,0	5,6	3,2	1,0	105,6	177,1	19,0	158,8
październik October	10,7	1,6	21,0	-1,4	-3,3	3,3	54,8	115,3	16,3	106,8
listopad November	6,3	2,0	12,9	-2,5	-5,2	4,0	57,4	120,0	16,0	33,5
grudzień December	4,3	2,9	13,2	-2,1	-4,4	12,3	39,9	78,0	19,0	36,9

^a Średnie pomiary ze stacji meteorologicznych w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu. ^b Wartość odniesiono do norm z okresu 1971–2000.

^a Average measurements from meteorological stations in Szczecin, Koszalin and Świnoujście. ^b The value was referred to the standards from 1971–2000.

7. Ważniejsze dane o województwie zachodniopomorskim na tle kraju

7. Major data regarding the Zachodniopomorskie Voivodship against the background of the country

Tablica. 7.1 **Ważniejsze dane o województwie zachodniopomorskim na tle kraju w 2019 r.**
Table. 7.1. Major data regarding the Zachodniopomorskie Voivodship against the background of the country in 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo Voivodship		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	miejsce w kraju position in the country
Produkcja globalna ^a (ceny stałe) w mln zł Global output ^a (fixed prices) in million PLN	3486,3	3,1	12
Produkcja końcowa ^a (ceny stałe) w mln zł Final output ^a (fixed prices) in million PLN	2935,0	3,1	12
Produkcja towarowa ^a (ceny stałe) w mln zł Market output ^a (fixed prices) in million PLN	2702,0	3,0	12
Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika w tys. ha Agricultural land area by holder residence in thousand ha	856,1	5,8	9
Powierzchnia zasiewów w tys. ha Sown area in thousand ha	666,5	6,1	8
w tym: of which:			
zboża cereals	477,3	6,0	7
w tym: of which:			
pszenica wheat	172,8	6,9	6
żyto rye	73,2	8,1	5
ziemniaki potatoes	11,3	3,7	12
rzepak i rzepik rape and turnip rape	70,2	8,0	7
buraki cukrowe sugar beets	15,4	6,4	7
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt			
zboża cereals	41,2	112,3	3
w tym: of which:			
pszenica wheat	47,0	107,1	5
żyto rye	36,5	134,2	2
ziemniaki potatoes	240,0	112,1	3
rzepak i rzepik rape and turnip rape	27,4	101,1	7
buraki cukrowe sugar beets	582,0	101,2	10

^a Dotyczy 2018 r.
^a Concerns 2018.

Tablica. 7.1 **Ważniejsze dane o województwie zachodniopomorskim na tle kraju w 2019 r. (cd.)**
Table. 7.1. Major data regarding the Zachodniopomorskie Voivodship against the background of the country in 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo Voivodship		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	miejsce w kraju position in the country
Zbiory w tys. ton: Crop production in thousand tonnes:			
zboża cereals	1966,8	6,8	6
w tym: of which:			
pszenica wheat	811,9	7,4	7
żyto rye	266,9	10,8	4
ziemniaki potatoes	270,6	4,1	11
rzepak i rzepik rape and turnip rape	192,1	8,1	8
buraki cukrowe sugar beets	898,7	6,5	7
Zwierzęta gospodarskie w tys. sztuk: Livestocks in thousand heads:	107,5	1,7	13
bydło (stan w czerwcu) cattle (as of June)	50,4	1,7	12
w tym krowy of which cows	42,2	1,7	14
trzoda chlewna (stan w czerwcu) pigs (as of June)	251,5	2,3	10
w tym lochy of which sows	23,9	3,2	10
na 100 ha użytków rolnych w sztukach: per 100 ha of agricultural land in heads			
bydło (stan w czerwcu) cattle (as of June)	12,6	43,2	15
trzoda chlewna (stan czerwcu) pigs (as of June)	29,4	40,0	11
Produkcja ^a : Output ^a :			
żywca rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton animal for slaughter ^b in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in thousand tonnes	193,1	3,5	10
mleka krowiego w mln litrów cow milk in million litres	151,0	1,1	15
Produkcja ^a na 1 ha użytków rolnych: Output ^a per 1 ha of agricultural land:			
żywca rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg animal for slaughter ^b in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in kg	234,1	62,6	12
mleka krowiego w litrach cow milk in litres	183,0	19,5	16

^a Dotyczy 2018 r. ^b Łącznie z tłuszczami i podrobami; wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna.
^a Concerns 2018. ^b Including fats and pluck; beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goats, rabbits and game.

Tablica. 7.1 **Ważniejsze dane o województwie zachodniopomorskim na tle kraju w 2019 r. (dok.)**
 Table. 7.1. Major data regarding the Zachodniopomorskie Voivodship against the background of the country in 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo Voivodship		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	miejsce w kraju position in the country
Skup: Procurement:			
zbóż w tys. ton cereals in thousand tonnes	1077,7	10,1	6
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton animal for slaughter in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in thousand tonnes	174,2	3,8	5
mleka krowiego w mln litrów cow milk in million litres	133,5	1,1	13
Skup na 1 ha użytków rolnych: Procurement per 1 ha of agricultural land:			
zbóż w kg cereals in kg	1259,0	173,4	3
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg animal for slaughter in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in kg	203,0	65,5	10
mleka krowiego w litrach cow milk in litres	156,0	19,4	16
Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of mineral and chemical fertilizers per 1 ha of agricultural land in kg	127,0	97,9	8
Zużycie wapna nawozowego na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of lime fertilizers per 1 ha of agricultural land in kg	57,8	103,4	5

Uwagi metodologiczne

Methodological notes

Opracowanie „Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2019 r.” jest kolejną edycją publikacji zbiorczej z zakresu statystyki rolnictwa, ujmującą podstawowe informacje zarówno o wynikach produkcyjnych rolnictwa, jak też o warunkach produkcyjno-ekonomicznych i zużyciu środków produkcji.

Publikację opracowano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych oraz szacunków prowadzonych przez rzeczoznawców wojewódzkich.

Publikacja zawiera informacje o:

- produkcji roślinnej (plony i zbiory) i zwierzęcej (produkcja żywca, mleka) oraz wynikach produkcyjnych rolnictwa w ujęciu wartościowym, tj. rolniczej produkcji globalnej, końcowej i towarowej z wyodrębnieniem wartości i ilości skupionych produktów rolnych,
- warunkach produkcyjno-ekonomicznych produkcji rolniczej, w tym m.in. o użytkowaniu gruntów, warunkach agrometeorologicznych, cenach ziemi oraz cenach produktów rolnych, środków produkcji i ich relacjach,
- zaopatrzeniu i zużyciu środków produkcji w rolnictwie.

Wyniki badań produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowane zostały **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nie posiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działły specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, działu 01, grupy:

01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,

01.2 – uprawy roślin wieloletnich,

01.3 – rozmnażanie roślin,

01.4 – chów i hodowla zwierząt,

01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),

01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Grunty ogółem to łączna powierzchnia użytków rolnych (zasiewów, upraw trwałych ogrodów przydomowych, łąk i pastwisk), lasów i gruntów leśnych (łącznie z plantacjami o krótkiej rotacji) oraz pozostałych gruntów (np. pod zabudowaniami). Jest to łączny areal wszystkich gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych (w części przypadających użytkownikowi), a także użytkowanych przez gospodarstwo gruntów należących do gospodarstw opuszczonych. Nie zalicza się powierzchni gruntów wydzierżawionych innym i gruntów należących do wspólnot gruntowych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, tj. utrzymywanych zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1551), na którą składają się:
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe (łącznie z sadami),
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - zasiewy,
 - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2019 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywane w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,1 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca 2019 r. – nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie (ujęte w badaniach), z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do grupy „**zboż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się powierzchnię zboż podstawowych (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zboż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym), konopi oraz tytoniu.

Strączkowe na nasiona to rośliny:

- **jadalne** – groch, fasola, bób, soczewica, cieciora oraz soja z przeznaczeniem na konsumpcję. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.
- **pastewne** – uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno i zielonkę, kukurydza na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „pozostałe” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nieuwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafiora (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, seler, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy **warzyw gruntowych** to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2019 r. pod zbiór warzyw w 2019 r.

Zwierzęta gospodarskie

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej zwierząt rzeźnych oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w tysiącach sztuk (liczba zwierząt rzeźnych),
- w tysiącach ton:
 - „w wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
 - „w wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną) łącznie z tłuszczami i – jeżeli tak zaznaczono – z podrobami, za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Za **krowy mleczne** uważa się krowy, które ze względu na rasę lub odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Za **krowy „mamki”** uważa się krowy, które ze względu na rasę lub odmianę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych i których mleko wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczone na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

Dane o skupie produktów rolnych:

- za okresy miesięczne dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- za okresy półroczne uwzględniają korekty wynikające ze sprawozdawczości półrocznej, obejmującej również skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne.

Wskaźniki dynamiki skupu liczone są w zakresie porównywalnym: dla miesięcy – na bazie danych meldunkowych, w ujęciu półrocznym – po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów. Dane o skupie:

- zbóż – jeżeli nie zaznaczono inaczej, dotyczą ziarna zbóż konsumpcyjnych, paszowych i siewnych z wyodrębnieniem zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi), obejmujących pszenicę, żyto, jęczmień i owies (łącznie z mieszkankami zbożowymi) oraz pszenżyto,
- ziemniaków – dotyczą, poza dostawami do punktów skupu, również dostaw do gorzelni, płatkarni i suszarni,
- żywca rzeźnego (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
- trzody chlewnej – nie obejmują prosiąt i warchlaków.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Ceny skupu są cenami przeciętnymi, obliczonymi jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów rolnych skupionych w danym okresie przez podmioty gospodarcze prowadzące skup bezpośrednio od producentów. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowany przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej) i półrocznego (sprawozdawczość uwzględniająca korekty danych meldunkowych oraz skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne). Wskaźniki cen skupu obliczono w zakresie porównywalnym.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietatorów GUS na 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa; przeciętne ceny kwartalne, półroczne i roczne – jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki, dynamiki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń lub naliczeń z zastosowaniem wskaźników. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.